

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Három hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Három hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy sorban petti sor egyszer 20 fillér,
utána minden következőnél 10 fillér.
Együtt petti sora 4 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. ■
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, december 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az állami szénbányák és vasuti tarifa.
- Paraszt gazda a börzén.
- Az aradi automobil-gyár telkei.
- Kávéházmegnyitás.
- Fogságban az aradi postarabló.
- A negyedmillió bankcsalás.
- A nagy papi birtokok felosztása.
- Bauer Lajos és egy aradi uricsalád.
- Tarkaságok.

Az egyházi birtokok parcellázása.

Arad, december 13.

Két millió és háromszázharminchétezer holdnyi földbirtok van Magyarországon az egyházak kezén; tulajdonosai a püspökségek, érsekségek és a káptalanok birtoka ez. Több mint egy millió hold ebből szántó, kövér földű, termő, ma már egyre nagyobb áru terület.

Nem akarunk a szekularizáció vitáiba elegezni, nem akarunk arról szólni, vajon a jogaim alapján, amelyekkel az egyházak e nagy méretű vagyoni birtokosaivá lettek, ma is megilleti-e őket az, vagy pedig joggal lenne-e követelhető, hogy ez a birtok az államközösségre szálljon vissza. De aki a magyar földéhséget, a földbirtokok egyre növekvő értékét és eltartó erejét ismeri, aki tudja, hogy a föld a legbiztosabb kapocs ahhoz, hogy a haza lakóját kivándorolni ne engedje: az elképzelheti, hogy ez a rengeteg földterület, ez az alig fölbecsülhető értékű szántóföld

milyen nagyarányú népméltóságnak, a jólét milyen erős terjesztésének válhatnék fegyverévé, csodaszerévé. Ma pedig, ha a nemzetre nézve nem is jelent teljesen improduktív vagyont az, mégis, többnyire az egyházi alapokat növeli csak nagyra, a művelése gyakran bérletek, vagy kényelmes tisztartók útján történik, a belterjes gazdálkodás nélkül, s így a közvagyonosodást alig segíti elő.

Az egyház eszközeit, az egyház sérelme nélkül, a nemzet, a kis emberek javára fordítani: ezt a problémát igyekeznek megoldani Serényi Béla gróf földművelési miniszter. Az akció olyan formában történik, hogy az egyházmegyék a kezükön levő nagybirtokokat a Magyar Földhitelintézetek Szövetsége (a nemrég alakult állami altruista bank) útján kisbérletekre, parcellákra osztva kiadják. Az egyházak ekként teljes kárpótlást kapnának azért, a mit adnak, az állam pedig sok ezer ember kezébe adná a megélhetés, az itthon maradás, sőt a jólét felé haladás biztos módját.

A kormánynak ezt a dicséretes akcióját a siker reménye biztatja. A nagyváradi latin szertartású püspökség tizenötezer holdja, az esztergomi érsekség ötvenezer holdja ki van szemelve erre a célra, azoknak kisbérletekkel leendő leköltése tárgyalás alatt áll s e tárgyalásokat, a jelekből ítélve, teljes siker fogja koronázni. Az állam, amely egyik első feladatául tűzte ki, hogy a földbirtok nélkül

tengődő s a föld-gazdálkodásra hivatott elemeket fölsegítse, e tekintetben joggal számíthat az egyház közreműködésére, ha kell, áldozatára is.

De valószínűnek is kell tartanunk, hogy az egyház, a maga gazdasági érdekeire való tekintettel, a kormány ezen akciójától a közreműködését nem tagadja meg. Ep az egyházi birtokok mai állapota, megkötött volta, improduktivitása, növelte és táplálta azt az áramlatot, amely a szekularizációt, az egyházi birtokok fölcsúszását egyre nagyobb erővel követelte. Közel, vagy messze van-e céljától ez a mozgalom, azt nem lehet így megállapítani, de az bizonyos, hogy az egyházaknak semmiesetre se áll érdekükben, hogy a mozgalom erejét, agitációs anyagát, az ebből fakadó elégtelenséget táplálják. Ezért az egyházaknak különös örömmel kell fogadni a kormány tervét, amely tőlük semmit el nem vesz, de nagyobb értéket ad az ő javaiknak és elolt egy nagy darabot az elégtelenség, a zugolódás lángjából, amelyet legjobban talán az ellentét: a papi birtokok túlnagy volta és velük szemben a lakók földtelensége, nyomora szított, növelt nagyra. Ha ép a papi birtokok fognak a földinség, az elszegényedés biztos ellenszeréül használtatni, akkor kevesebb lesz a panaszkodó, s mindenesetre kevésbé erőteljes a panasz is.

Az természetesen nem várható, hogy ez a két millió hold egyszerre és a maga egészében fog az állami

A vármegye hamis bankója.

Horémuez István, a szelid törvényszéki iktató, lassan rovogatta a betűket. Egész napja eltek, épen ezen oknál fogva, a munkával, alig maradt közből ideje az ebédre. Csak az éjszaka volt az övé, amely a maga végtelenségével körül ölelte a vékony kis emberkét és elbódította titokzatos suttogásokkal a fejét.

— Esván, Esván — zúgott egyre a fülébe valami — oktalanságot követél el már megint, mert a „Fehér ló”-ban jobb bort mérnek, mint a „Kék kandur”-ban.

A hang nem akart megszűnni, s úgy lett, hogy Horémuez István szórakozottá válva, emilyen sorokat jegyzett az iktatóba:

„7151. Vas Tamás — lopás. Kék kandur.”

Este már alig várta, hogy véget érjen a hivatal és rohant megtapasztalni az italt. A Fehér ló tulajdonosa legszebb mosolyait tartogatta a számára, a cimborák mind körül gyülekeztek s hallgatták kalandos pályafutásának történetét.

Horémuez István teljesen a hangulatok embere volt s amint ezek a hangulatok hatalmukba kerítették, úgy volt egyszer tengerész, máskor pedig huszár. A tüzérséget sem vetette meg, mégis leginkább vívómesteri multját emlegette.

A kis irnekok és telekkönyvi alkalmazottak hallgatták szent áhitattal, sőt meg is irigyelték sokszor.

— Hej, Pista bácsi, de sok mindenem is átment már magam!

— Mindenem, öcsém, mindenem átmentem én már!

Ez némi túlzással volt mondván, mert Horémuez, a törvényszéki iktató csak a rozoga fahidon ment át naponta négyszer. Beleszámitva, illetőleg levonva azokat az alkalmakat, mikor a Fehér lóból egyenesen a hivatalba indult reggel, csak háromszori átkelést vehetünk napi átlagul.

Egész élete gonosztevők névjegyzékével telt el, mégis csodálatos optimista ember vált belőle. Gonoszsgot nem tételezett föl senkiről, minden földi vágyát kielégítette az itóka.

Akkor történt, hogy a vármegye esendőtosi végre elesípték Makra Palit, aki különös előszeretettel segítette az államnak a bankósnálás mesterségében. Elzúliott ember volt Makra, régebben festőnek készült, de a sok modellől semennyire sem ment. Egy szép asszonyi váll láttára kiverte homlokát a veríték, szíán már csak azon igyekezett, hogy összaesókolhassa. De a lefestésére nem vállalkozott.

Igy tengődvén, fölfedezte a piros hasu bankókat, amelyek eddig makacsul kerítették őt. Az ötvenesei szebbek is voltak az eredetnél, meré-

szobb vonaluk; korrigált az asszonyi arcon, formásabbá tette a keble körvonalait és úgy hozta forgalomba.

Ez a művészi ihlet döntötte bajba is, mert rajtakapták. Faggatták aztán napokon át, de es egyetlen ötveneseit többet nem találtak nála, még azt az egyet is tagadta.

Mikor Horémuez István bejegyezte az iktatóba, hogy: „Makra Pál — pénzhamisítás. Mellékelve egy hamis ötvenese.” — Fölcsillant a szeme. Karácsony hava járt s a fizetésétől már másodikán hajnalban kucsut vett. A „Fehér ló” hora ugyanis savanyubbnaak tetszett s a fölötti bánatában visszapártolt a „Kék macská”-hoz, mint ahol a korcsmárosné maga mérte az italt. A savanyúságot babonázó szép szemével enyhítette, talán bosszorkányságot is követelt el, hogy csapatostul ragadt hozzájuk a korcsmát járó nép.

Horémuez István, a törvényszéki iktató, itt derült elsején jó kedvre, hajnal felé pedig ingyen boltot rendezett. Odaült a söntésbe és a zsebéből fizette az italt boldog, boldogtalanak, aki azon tájt betért.

Korán kelők, napszámcsook voltak többnyire az emberek, egy egy kordás is leöblítette a torkát, aztán vitte tovább a szót:

— Ingyen bót van, gyűjjék már be kend is!

bank utján bérletekre parcellázatni. Új korszakát jelentené ez az országnak; de ha egyelőre csak egy részét sikerül is az apró bérletek céljaira megszerezni, a kormány fényes bizonyosságát adja ezzel annak, hogy a szociális érzéket, a népméltóságot nem dobogón kongó programokban, hanem üdvös cselekedetekben tanúsítja.

Az állami szénbányák és a vasuti tarifa.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 13.

A képviselőház napirendjén ma a véderő-reform tárgyalása szerepelt. A katonai javaslatok ellen indított nagy harc úgy látszik még jobban foglalkoztatja és érdekli a Ház tagjait, mint a költségvetés. Ma legalább tanácskozásképes volt a Ház s az elnök nem volt kénytelen katalógust olvasatni, mint az az iskolákban szokás.

A Ház folyosóján az ellenzéki képviselők a mai évfordulóról beszéltek. December 13-án volt a Házban a nagy rombolás, amely a Tisza kormányt megbuktatta és a koalíciós kormányt és rezsimet uralomra segítette. Az ellenzéki képviselők, akik a nagy rombolásban résztvettek, nagy lelkesedéssel mesélték el az akkor történeteket.

Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést.

A jegyzőkönyvet hitelesítették. Az elnök jelentette, hogy az Országos Képzőművészeti Társaság ötven éves fennállásának jubileumára meghívta a Házat. Tudomásul szolgál.

Az interpellációs könyvből

Kellemen Béla a szerb szalámi behozatala, Bánffy Miklós gróf a máv. tarifaemelés és Benedek János a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése tárgyában jegyzett be újabb interpellációt.

A Ház 1 órakor tér át az interpellációkra.

Több jelentéktelen kérvény bemutatása után a Ház áttért a napirendre, a véderő-reform tárgyalására.

Kun Béla függetlenségi és 48-as párti volt az első felszólaló. Kötelességévé teszi a kormánynak, hogy a véderőjavaslatot vegve le a Ház napirendjéről. Ezt nemcsak a függetlenségi párt, hanem a saját hazafiasan érző része is követeli. Szólt az ellenzék legutolsó obstrukciójáról, melyet az egész ország jogosnak ismert el. Jogos lesz az obstrukció a jövőben is, ha a kormány nem veszi figyelembe a nép

Sógort, komát, mind előszedték, míg végre Horémoz István kivágta az utolsó papírforgó-ját is, mondván:

— Eddig volt, nincs több pénzem!

A napot megbőjtölte heteken át és várta a szent napot, leginkább ujesztendőt, amikor az öreganyja ki szokott rukkolni néhány bankócskával. Törte a fejét azon is, hogy nem lehetne-e ujesztendőt áthelyezni karácsony előtti? De hasztalan gondolkodott, okos ötlete ezuttal sem akadt. Mint ahogy igen ritkán voltak Horémoz Istvánnak okos ötletei.

Akkor került a kezébe Makra Pali bűnügyi iratosomója. A vizsgálatot befejezték már, a hamisítót kétszeres lakat alá tették, még a tárgyalás is ki volt tűzve január derekára. A vármegye urait roppant öröm fogta el, hogy végre megszabadulnak ettől a veszedelmes embertől s naponkint utána néztek, nem szokott-e meg az éjszaka?

Két nappal aztán karácsony előtt Horémoz István merészet gondolt. Kiszedte az ötvenest és hivatal után nagy bevásárlási körutra indult. Mindenek előtt a fűszereket egyenlített ki s szeméttel hunyt, hogy a ravasz görög pár hatással kevesebbet adott vissza. Aztán az asszonynak, meg a gyereknek szerzett örömet, végül önmagát lepte meg egy tejtejpipával.

akarát, hanem az ország népének figyelembe vétele nélkül akarja fejleszteni a hadsereget. Hibáztatja a miniszterelnök eljárását, aki a választások után azt hangoztatja, hogy előbb kell a hadsereget megerősíteni csak azután következhet el a demokratikus választói jog megteremtése. Ezen kijelentés után minden obstrukció jogosult, mert a miniszter egyetlen programja az általános választói jog volt, amelyet rutul cserbenhagyott. (Helyeslés az ellenzéken.) A függetlenségi párt kötelességét teljesíti, amikor a leghevesebb harcot folytatja a véderő-reform ellen, amely egyáltalán nem számít a nemzet teherviselő képességével és a nemzet követeléseivel. Ennek a kormánynak semmi más törvényjavaslattal nem szabadott volna a Ház elé lépnie, csak a választói jog reformjáról szólóval. (Helyeslés.)

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a javaslatnak a napirendről való levételével a legutolsó népszámlálás statisztikai adatait dolgozza föl s azután a választó-reform javaslatát nyújtsa be. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Egy órakor az interpellációk kerültek sorra.

Abrahám Dzsó azt kifogásolta interpellációjában, hogy a pénzügyminiszter az elterjedt hírek szerint az állami szénbányákat bérbe akarja adni.

Lukács László pénzügyminiszter az elterjedt hírek legnagyobb részét alaptalanoknak mondja. Nem csinál belőle titkot, hogy az állami üzemek közül a bányákat tartja a legkevésbé prosperálóknak. Sok bányaberuházás egészen haszontalan volt, igen sok helyütt a termelt szén minősége nem megfelelő s van olyan bánya, ahol a termelés költsége meghaladja az értékesítés összegét. Ezért állandó gondja a szénbányák ügye, de annyit már most konstatálhat, hogy bérbeadásról, vagy eladásról nincs szó, hanem csak az állami bányázatok helyzetének olyan szánásáról, hogy a bányák megfeleljenek a hozzájuk fűzött gazdasági követelményeknek. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Az interpelláló és a Ház tudomásul veszi a választ.

Kellemen Béla interpellációjában azt panaszkolta föl, hogy a Szerbiával való kereskedelmi szerződés ellenére szerb szalámi és hurkaneműek özönlenek az országba a magyar husiparosok és közegészségügyi érdekek kárára.

Az interpellációt kiadták a kereskedelmi és a földművelésügyi minisztereknek.

Bánffy Miklós gróf a vasuti tarifa reformja dolgában interpellálta a kereskedelemügyi minisztert.

Bánffy bárónak a vasuti tarifa reformja tárgyában a kereskedelmi miniszterhez intézett interpellációjára válaszul Benedek János kijelenti, hogy eddig azé-t nem nyilatkozott, mert

Ami pénz megmaradt, azt a háztartási alaphoz osztotta s jó férjhez illően, örült az örvendezőkkel.

A lelkiismerete teljesen nyugodt volt, mert öreg anyó karácsony másodnapján maga jött látogatónak s a tömegtelen ajándék között ott mosolyogtak a bankók is, amik egyuttal nagyobb vidámságot okoztak a két konyhamalacnál is.

Makra Pali a tárgyalás előtt tényleg szökni akart. Valamelyik régi modellje igyekezett behálózni a börtönört nyájas szóval, hízogó, beszédes szemmel, hanem azért a szabadulás mégsem sikerült. A pénzhamisító lebukott a kőfalról s kifocimatotta a lábát. Ez nagy fejvesztéssel történt, a külső őrk figyelmesévé lettek s visszaöplítették a cellájába.

Csak a tárgyalás idejére gyógyult fel teljesen, ott sem lehetett elitélni, mert mikor az elnök a vád tárgyát képező bűnjel után kutatott, a borítékban öt sima tizest talált.

— Boszorkányság — mormolta, — boszorkányság!

A rébuszt senki sem tudta megfejteni s talán még most is török rajta a fejüket, hogy melyik gonosz szellem váltotta fel az ötvenest.

Sz. Szigethy Vilmos.

az interpellációban említett nehézségek megszüntetéséről most folynak a tanácskozások. Előzárta a tarifaemelés.

Benedek János a karácsony előtti vasárnapon felfüggesztett munkaszünet ügyében intéz kérdést a kereskedelmi miniszterhez. Benedek rögtön válaszol és kijelenti, hogy a munkaszünet felfüggesztésével az évek óta fenálló gyakorlatot követte. Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülés fél háromkor véget ért.

Paraszt gazda a börtén.

— Négyezer koronás csalás. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 13.

Érdekes eseménye van a matyók fővárosának, Mezőkövesd-nek. Egy matyóból lett kisisten, aki zsebében tartotta egész Kövesdet, csaknem négyezer koroná erejéig becsapta a jó matyókat. A pénzt jobbra a tőzsdén adta le. Legutoljára, két hét előtt próbálkozott a szerencséjével. Harmincezer koronát hozott föl és játszani kezdett. És a papirbuzá elvitte a jó, drága, piresszemű kövesdi búzát. Amikor az utolsó fillérjét is otthagya a börtén, bevoant a Lipótmezőre.

Négy-öt év előtt kezdődött ez érdekes parasztkarriér. A maga földjén szántott-vetett Csirmag Gáspár, az a tizennyolc holdon, ami Kövesd környékén még ugyanannyi ezer forintot, mint ahány hold a birtok. Aztán búzával kezdett kereskedni. Neki könnyebb dolga volt, mint a többi kereskedőnek. Bizalomra, emberségre hiteleztek neki és innen magyarázható, hogy egy-két év alatt már félmillió gabonaüzletet vezetett a matyó. A móddal aztán kivetkezett a kövesdi szokásokból, viseletből. Börténben járt és ami, vidéken a gavallérságnak legkétségtelenebb jele: három kasztrót is tartott magának. Egyiket Kövesden, másikat Abonyban, harmadikat egy másik faluban. A tőzsdén már esztendő előtt kezdett játszani. A tudatlan ember nemcsak a saját, hanem idegen pénzeket is otthagyt. Baj azonban nem lett belőle. Oly nagy volt iránta a bizalom, hogy öt-tíz forint előlegre, tíz-husz vagon búzát adtak neki a gazdák és kértére, nála kamatoztatták a pénzt. A kövesdi Takarékszövetkezetnél is korlátlan hitele volt. Ötvenhatezer koronával maradt adósa.

A bukás hetekkel ezelőtt következett be. Mikor látta, hogy nem tud tovább mozogni, megugrott Kövesdről. Amennyi pénzt össze tudott szerezni, — valami harmincezer koronát — azzal feljött Budapestre. Felhozta magával a feleségét is. Egy héttel ezelőtt a felesége visszament Kövesdre és azt mondotta az embereknek, hogy az ura megörlt. Bevitték a Lipótmezőre. A megrémült matyók fej nélkül rohantak a bírósághoz. Hiába. A négyezer koronát, a kövesdi gazdák pénzét elvitte a börtén. A vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki a megszökött Csirmag ellen, de a parancsnak — a Lipótmező kapuján keresztül nem lehet érvényt szerezni. A ravasz matyó mindössze harminc esztendő.

Héderváry Budapesten. Bácsból jelentik: A miniszterelnök holnap Bácsba, pénteken pedig Budapestre érkezik.

A delegációk összehívása. A hivatalos lap mai száma három királyi kéziratot közöl. Az egyik Aehrenthal gróf közös külügyminiszternek, a másik Héderváry gróf magyar, a harmadik Sürögk gróf osztrák miniszterelnöknek szól. A kéziratok a delegációkat december 28-ra Bácsba egybehívják „a részükre törvényileg meghatározott teendőik elintézésére végett.”

Az aradi automobil-gyár telkei.

— A városi közgyűlés határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Arad város törvényhatósági bizottságának közgyűlése ma az aradi Westinghouse Automobil Részvénytársaság igazgatóságának kérvényével foglalkozott. A társaság, mint azt az Aradi Közlöny megírta, ismét áldozatot kér a várostól és a törvényhatóság hosszú és beható vita után csak három szótöbbséggel teljesítette a társaság kérelmét. Azok a szónokok, akik elleneztek azt, hogy a város adjon törlési engedélyt a gyár telkén telekkönyvileg feljegyzett korlátozásra, (mely szerint a terület csak automobil-gyár céljaira használható) valamennyien kárhoztatták, hogy a kérelmezők nem elég világosan és nem elég határozottan körvonalazták a célt, amelyért Arad közönségétől ezt a kedvezményt kérik. Epen ezért az ellenző felszólalók legnagyobb része azt óhajtott, hogy a kérdés csak újabb és behatóbb bizottsági tárgyalások után kerüljön a közgyűlés elé, míg Nagy Sándor dr. széles mederben folyó kritikájában arra akarta rábírni a közgyűlést, hogy a tanács pártoló javaslatával ellentétesen tagadja meg a kérelem teljesítését.

Negyven szóval harminchéttel szemben a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el, azonban már a határozat kimondása után nyomban többen kijelentették, hogy felebbezés útján a belügyminiszter döntése elé viszik a kérdést.

A vitáról ez a tudósítás számol be:

(A gyár beadványa és a tanács javaslata.)

Lócs Rezső gazdasági tanácsnok ismertette a részvénytársaság beadványát, valamint a gyáralapító bizottság határozati javaslatát, mely ajánlja, hogy a közgyűlés 83.000 korona lefizetése ellenében engedje meg, hogy a gyártelekről töröltesse a telekkönyvi korlátozás az estében, ha Daimlerék 500.000 koronával emelik a részvénytőkéit, 500.000 korona hitelt nyújtanak az aradi gyárnak. A tanács ugyanazzal a javaslattal terjesztette be a maga részéről a kérvényt.

Műlek Lajos dr. azt kérde a polgármestertől, vajon tárgyalta-e a jogügyi bizottság az ügyet, mert szerinte jogi kérdések tisztázásáról lévén szó, ezt szükségesnek tartja és indítványozza is, hogy a tárgy a napirendről levétesse és a jogügyi bizottsághoz utasítsa. (Helyeslés.)

(A polgármester beszéde.)

A tanács javaslatának pártolására szólalt fel Varjassy polgármester és ezeket mondotta:

— Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Nemcsak a gyáralapító bizottság és a tanács, hanem ama igazgatóság is, amely a részvénytársaság érdekeit van hivatva képviselni és amelyben a törvényhatóság határozott utasítást foglaltatni részt venni, azt az álláspontot foglalta el, hogy a kérelem pártolólag terjesztessék a törvényhatósági bizottság elé és meg vagyok győződve, hogy ennek a kérelemnek a teljesítése kizárólag és legfőként Arad város érdeke. Amint méltóztattak az előterjesztésből hallani, a Magyar Automobil Részvénytársaság egy már neki tulajdonjogilag át engedett ingatlanért négyzetötlöként 8 koronát ajánlott fel azért, hogy az a telekkönyvi korlátozás, hogy a terület csak gyári célokra használható, töröltesse, ezenkívül kötelezi magát, hogy alaptőkéjét 500.000 koronára felemeli és további 500.000 koronáig hajlandó a részvénytársaság hitelt biztosítani.

Müller Károly: Hol a biztosíték?

Varjassy Lajos: A biztosíték ott van, hogy a törvényhatósági bizottság csak akkor fogja ezt a telekkönyvi korlátozást törölni, ha a részvénytársaság a fenti feltételeknek megfelel. Tudja a bizottság, hogy a részvénytársaság

szás a kezdet nehézségeivel küzdve nehezen prosperálhatott, mert nem rendelkezett kellő forgótőkével és a 900.000 korona beépítés a részvénytársaság forrásaiban legnagyobbrészt igénybe vette, úgy, hogy a vállalat nem képes a megrendeléseket kielégíteni, mert kellő hitelt ezen korlátozás következtében nem tud szerezni, s hiteltelisége ezen korlátozás következtében nem emelkedett, hanem csökkent. A város közönsége 83.000 koronát kap, ha a korlátozást törölteti és azt a feltételt, amely hat holdnak újabb átengedéséhez van kötve csak azon esetekben fogja teljesíteni, ha a társaság a területet gyári célokra fogja felhasználni. Véleményem az, hogy a részvénytársaság tisztán gyári célokra fogja a területet felhasználni. Azonban, hogy a bizottság minden kétélyét eloszlassam, bátor vagyok a tanács javaslatát azzal kiegészíteni, méltóztassék kimondani, hogy kibocsátandó 500.000 korona értékű részvény ne előbbeségi, hanem törzsrészvény legyen. Így azt hiszem, egyáltalában nem fér ahhoz kétegy, hogy a város közönségének érdeke nem lesz megóva. Ami Műlek bizottsági tag ur ama kérdéséről illeti, hogy ez tárgy volt-e tárgyalva a jogügyi bizottságban, erre nézve azt jegyzem meg, hogy a gyáralapító bizottság úgy alakult meg, hogy annak jogász tagjai is vannak és ezen tagok és a t. főügyész nyilatkozata kikérlettel arra nézve, hogy származhatik-e kár a városra abból, ha a kedvezményeket megadja (Felkiáltások: De mennyire!) és az ott jelenlevő jogászok kijelentették, hogy az alapítási tervezet csakis az esetben változtatható meg, ha a részvénytársaság minden egyes tagja ahhoz hozzájárul, az pedig nem képzelhető, hogy Arad város közönsége valaha hozzájárul ehhez, hogy az igazgatóság székhelye Aradról elvittessék. Az a meggyőződésem, hogy a város érdeke határozottan követeli, hogy a kérelmet teljesítsük s ezt ajánlja a bizottságnak is.

Műlek újból felszólalt és kijelentette, hogy a polgármester beszéde sem győzte őt meg arról, hogy a jogügyi bizottság véleményének meghallgatása nem lenne szükséges.

(Nagy Sándor dr. leleplező beszéde.)

Nagy Sándor dr. sem a tanácsnak, sem pedig Műlek dr. nek az irítványát nem fogadja el, mert véleménye szerint a tanácsnak erkölcsi kötelessége, hogy az ügyet minden további vita nélkül a napirendről levegye. Köz tudomásu dolog, hogy a gyár kérelme Aradon minden körben nagy megbotránkozást keltett s csak eme közhangulatnak akar felszólalásával kifejezést adni, előrebocsátva, hogy elmondandó kritikája tisztán csak a Westinghouse-gyár kérelmére vonatkozik és nem vonatkozik sem a tanács javaslatára, sem a polgármester, sem a gyáralapító bizottságra és az itt elmondott pártoló beszédére, mert meggyőződése, hogy úgy a tanács, mint a polgármester a legnagyobb jóhiszeműséggel járt el, midőn megpróbálta menteni Arad városának ama 300.000 koronáját, amelyről, sajnos, ők is látják, hogy veszendőbe megy.

— Annak megértésére, hogy miért került elének a társaságnak egy újabb kérvénye el kell mondanom a gyár keletkezésének történetét. Arad városa autóbuszokat volt beszerzendő és ennek az ötletéből a párisi Westinghouse társaság, mely szállítani akarta a gépkocsikat, azzal az üzleti trüffel állott elő, hogyha őt bizza meg a város az autóbuszok készítésével, akkor Aradon gyárat létesít. Miután benne voltunk a gyáralapítási lázban, elküldtük a polgármestert, hogy tárgyaljon a franciákkal. Meg is egyeztünk velük, adtunk nekik 13 katasztrális hold földet vásároltunk tőlük 300.000 korona áru részvényt és hogy még jobban összeházasodjunk velük, szerződést kötöttünk arra nézve is, hogy évi 4000 koronáért béreljük tőlük egy garázst, szóval megtettünk mindent, hogy a vállalat prosperálhasson. Ez a derék részvénytársaság kétféle részvényt bocsátott ki, egymillió egyszáz ezer koronáért A sorozatú és a B sorozatú pedig úgy, hogy 900.000 koronába a betudta különféle szabadalmakat, de nem a kitűnő Westinghouse légfűtést, hanem olyanokat, amely senkinek sem kell. Ha levonjuk az alapítási költségekre elment 100.000 koronát, azt látjuk, hogy a részvénytőke tulajdonképpen egy millió korona és ebből a város 30.000 koronát jegyzett. Az első dolguk az volt, hogy felmentek

Budapestre és ott csináltak 500.000 koronáért garázst, ami a tőke öt százalékának felel meg, majd pedig, mint az előttünk fekvő beadványukban elismerik, meg eszelekedtek azt a hallatlan és etika ellenes dolgot, hogy 300.000 korona erejéig gründoltak egy autóforgalmi részvénytársaságot, amely nem boldogult és amely likvidálni fog. A kereskedelmi törvény felhatalmazza ugyan a részvénytársaság igazgatóságát arra, hogy vállalatokat létesítsen a részvényesek megkérdezése nélkül, de azt kérdezem most már a polgármester úrtól, hogy miként védte meg Arad város érdekeit, ha nem vette észre, hogy abból a kis alaptőkéből ezek az emberek elmerészeitek venni 300.000 koronát, hogy azt Budapesten az Autóforgalmin elveszítsék. Etikai felelősök ez?

— Azt mondják előttünk fekvő beadványukban továbbá, hogy a Daimler-cég megszerezte a francia részvényeket, velük egyesül és ezáltal hitelhez jutnak és biztosítva lesz a gyár prosperálása. Tetszik tudni ki ez a Daimler-cég? Az egy sok-sok millióval rendelkező vállalat, amely megött a Wiener Bankverein áll. Egy osztrák cég, amely Magyarország különböző helyein javító-műhelyeket akar létesíteni, többek közt Aszódon is próbált, de mint-hogy ott nem sikerült, eljött Aradra. Ennek a cégnek kell a mi hat hold földünk, ha hitelhez akar jutni? Ennek a részvénytársaság közgyűlésén a majoritás kell, hogy magához ragadja a hatalmat és aztán úgy bánjék el a város érdekeivel, ahogyan ő akar. Azonban ha mégis megvizsgáljuk, hogy miért jönnek ehhez a balkehez, Arad városához támogatásért, akkor látni fogjuk, hogy nem kevesebbet kérnek tőlünk, minthogy ajándékozzunk nekik tízezer négyszögöl telket, amely megér négyszáz ezer koronát és hajlandó ezért nekünk adni nyolcvan ezer koronát. De mi ez a Daimlerék millióhoz képest. Hisz ha valaki el akarná venni tőlünk hitelt, hogy a telekre feljegyzett korlátozás törlése nélkül Daimlerék nem kapnak hitelt, akkor megérdemeltük, hogy kineveessenek. Van ezeknek hitelük. Bár nekem volna annyi. (Derűltetés.) Nyilvánvaló, hogy itt igen otromba kísérlet történik arra, hogy a város megkárosítsassék.

— A tisztelt gyáralapító bizottság igen kedélyesen fogta fel a dolgot. Azt mondta, hogy teljesítsük a kérelmet, mert hiszen Aradon marad az igazgatóság. A polgármester azt mondta, hogy ebben a bizottságban jogászok vannak, amit én elismerek és tisztelem is a jogi képzettségüket. Büszkén mutatnak rá a kereskedelmi törvény 179. §-ának bekezdésére, amely azt mondja, hogy a részvénytársaság közgyűlése nem változtathatja meg az alapszabályokat az a részét, amely az alapító szervezetről van átvéve csak akkor, ha ehhez az összes részvényesek hozzájárulnak. Ezt ismerik a gyáralapító bizottság jogászai, de úgy látszik, nem ismerik a magyar királyi Kuria ezzel ellentétes gyakorlatát, amely igenis megengedi még az alapszabályoknak átforgalmazását, amit a legutóbbi időben hozott több döntéssel tudok bizonyítani. Tehát nagyon is meg van a lehetősége annak, ha a Daimlerék akarják, bizony elviszik az igazgatóságot Aradról.

Minthogy úgy, ahogy a kérelem előttünk fekszik nem teljesíthető és nem is hiszem, hogy a közgyűlés a város nyilvánvaló károsodásához hozzájárulna, legjobban lesz, ha egyszerűen elutasítjuk, majd újra idejőnek Daimlerék hozzáánk és akkorérettebb megfontolással beszélhetünk arról, vajjon ha támogatni akarjuk őket nem találunk-e arra megtehető formát. Ha hitelt van szükség teljesen kielégítheti őket például az, ha megengedjük neki, hogy a város javára bekebelezett korlátozás előtt a hitellező a maga követeleését telekkönyvileg biztosítja. Ha majd ebben az új kérelemben teljes garanciát látunk arra nézve, hogy a város közönsége nem károsodik, ha meggyőződünk arról, hogy nemcsak beugratás akar lenni, amit a részvénytársaság velünk szemben elkövet, akkor újra napirendre tehetjük a kérdést és azt hiszem közmegegyezésre meg is oldhatjuk azt. (Hozzántartó taps és éjanzás.)

(A nagy vita.)

Rosenberg Miksa dr. személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy méltatlanul vádolta meg őt Nagy Sándor dr. azzal, hogy mint jo-

gász nem végzett volna a gyáralapító bizottságban alapos munkát, de véleménye szerint, noha nem szokott hosszú beszédet mondani, tudja mi a kötelessége és ezért tiltakozik a gúnyolódó hang ellen.

Urbán Iván főispán kijelenti, hogy Nagy Sándor beszédében sértést nem vett észre és azért nem tartotta szükségesnek, hogy a beszéd hangját kifogásolja.

Jegessy Károly tb. főügyész Nagy Sándorral ellentétben azt vitatta, hogy a részvénytársaság közgyűlése nem változtathatja meg az alapszabályoknak azon részeit, melyek az alapító tervezetből vannak átvéve.

Varjassy Lajos dr. arra kéri a közgyűlést, hogy a már létesült gyárakat ne tüntesse fel rossz színben a nyilvánosság előtt, mert ez nem felel meg egyáltalában az iparpártolás eszméjének. Ezután pedig elmondja, hogy Daimleréknek szükségük van arra, hogy Aradon virágzó gyárak legyenek, mert csak ennek létében vehetnek részt az állami és a hadsereg szállításokban, ezért fognak még nagy tőkéket befektetni, mert szükségük van a gyárra, mert mint az osztrák cég ki lennének zárva az összes állami pályázatokból. Majd pedig azt igyekszik kimutatni, hogy a gyár évente körülbelül 250.000 koronát fizet ki tisztviselőknek és munkásoknak, amit azok Aradon költenek el és így a városnak abból közvetlen haszna van. Végül a kereskedelmi törvény 179. §-át magyarázza és kimutatja ennek értelmében, hogy az igazgatósági székhelyt nem lehet áthelyezni Aradról.

Barabás Béla csatlakozott Mülek indítványához és bizonyítani óhajtott, hogy a részvénytársaság Aradon tulajdonképpen nem is gyárat, hanem egy javítóműhelyt tart fenn, ahol a gépkocsi alkatrészeit nem készítik, hanem a külföldről érkezett kész anyagból automobiloikat szerelik, ezért elérkezettnek látja az időt arra, hogy a városnak a társasággal kötött szerződése revideáltassék, mert az nem tartotta be az ígértét, hogy itt egy nagyarányú gyárat fog létesíteni. Ha azt nézzük, ugymond, hogy a korlátozás törlése hitel igénybevétele céljából szükséges, akkor ki fog tűnni, hogy miután 83.000 koronát fizet a városnak a törlési engedélyért, alig marad neki forgótőkéje és így nem mendüató realitás az az állítás, hogy a társaságnak azért kellett a város újabb támogatása, mert kölcsönt akart a telekre felvenni.

Zima Tibor a tanács javaslatát fogadja el azért, mert másképpen Aradon sohasem fog a város gyáripárt létesíteni, már pedig nagy szüksége van arra az országnak, hogy ne csak a fővárosban, hanem a vidéki városokban is a nagyipar fejlődjék.

Adler Andor szintén a tanácsi javaslatot támogatja és elítéli azt a felfogást, mely a közgyűlési teremben a gyáralapítással szemben most utólagosan mutatkozik. Nem is osodálja, ha egy barátja, aki öt egy nagyobb ipari akcióra felszólította, határozottan kiköti, hogy mindenütt máshol kísérelje meg egy nagyobb ipartelep létesítését, csak ne Aradon. Nagy Sándor túlzásait akarja leszállítani és azt mondja, hogy a gyárnak átengedett terület nem ér többet 130, vagy 140 ezer koronánál, aminek még az elvesztését sem tartja nagy áldozatnak, mert áldozatok nélkül nagy célokat elérni nem lehet, azonban, mint a gépzemek igazgatójától értesült, a városnak évi 30-40 ezer korona haszna van abból, hogy autbuszokat az automobil gyár garazszirozza.

Parecz Béla dr. Barabással ellentétben bizonyoságot akar tenni amellett, hogy a társaság Aradon nem javító műhelyt, hanem igenis teljesen modernül berendezett gyárlétepet létesített, amely fejlődés képes és épen ezért hajlandó a kérelem felett tárgyalni és azt hiszi, hogy a hitelszerzés céljából megfelelő lesz, ha a város a társaságnak megengedi, hogy hiteljeze az adott kölcsönt a város előtt első helyen táblázza be. Minthogy tehát jogi kérdések bírálandók el, Mülek indítványához csatlakozik.

Nesnera Aladár mindazokkal szemben, akik az automobil gyárat kicsinyíteni akarják, határozottan kijelenti, hogy az igenis egy nagyarányú ipartelep, amelynek segítségére kell sietni, ha már egyszer a város nagy összegekig érdekeltiséget vállalt. Minthogy mi bizunk a gyár jövőjében, elvárjuk, hogy a kérelmezők is

legyenek bizalommalirántunk és egy újabb kérvényben fejtsék ki programjukat, mondják meg, hogy mit akarnak, melyek a tervei és akkor látva céljukat a törvényhatóság nem fog elzárkózni kérelmük teljesítése elől. Szükségesnek tartja ezért, hogy a jogügyi, mint a gyár ipari bizottság is újra tárgyalja majd a kérelést.

(A polgármester válasza.)

A vita berekesztése után Varjassy Lajos polgármester újból felszólalt, hogy az elhangzott észrevételekre reflektáljon és kijelentette, hogy nem osztozik az országgyűlésnek ama felfogásában, hogy van magán és van politikai becsület. Én ugymond, akár mint polgármester, akár mint a gyár igazgatóságának tagja, akár mint Varjassy Lajos magánember egyforma becsületességgel járok el mindig és a közérdekét tartom szem előtt.

Ezután a polgármester újból hangsúlyozta, hogy az automobil-gyár és a Daimler cég közti szorosabb kapcsolattól csak hasznot láthat a város, mert a vállalat felvirágoztatása biztosítva van. Daimlerék 50 automobil készítését engedték át az aradi gyárnak egy londoni megrendelésből és valószínű, hogy a velük érdekközösségben álló Budapesti Ruggyantagyár Részvénytársaság Aradon is fog hasonló ipartelepét létesíteni. Majd azután Nagy Sándornak azt az állítását cáfolta, hogy az Autóforgalmin 300.000 koronát vesztett volna a részvénytársaság. Kijelentette, hogy csak 120.000 korona áru részvényt jegyeztek.

Vérül kéri, hogy az indítványok elvetésével a tanács javaslatát fogadja el a közgyűlés.

(A szavazás.)

Urbán Iván főispán a szavazás elrendelése előtt újból kijelentette, hogy Nagy Sándor beszédében senkire nézve sértőt nem talált, azt tartja még szükségesnek megjegyezni Barabás Bélával szemben, hogy fontos momentumnak kell elismerni, ha egy iparvállalat évente 250.000 korona keresethez juttatja a szegény népet.

A szavazást a főispán úgy rendezte el, hogy először a tanács javaslatát bocsájtotta döntés alá. Negyven bizottsági tag állott fel a tanács javaslata mellett, míg ellene 37 szavazott.

A főispán kijelentette, hogy a többség a tanács javaslatát fogadta el, így három szó-többséggel megszavazták a telek eladását.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az aradi rendőrség sajtópöre. A nagyváradi esküdtszék előtt ma nagyszabású aradi sajtópör tárgyalása kezdődött meg. Tisza István gróf tavalyi programbeszéde alkalmával tudvalevőleg a nagy izgalom közepette meghalt egy szivbajos ember: Ladics Pal szobafestő. Habár az orvosi vizsgálat világosan kiderítette, hogy Ladics szívszélütés következtében halt meg, a politikai harcok hatása alatt a két függetlenségi lap mégis azt írta, hogy a szobafestőt a rendőrök verték agyon. A cikkek különben is olyan bántó hangon íródtak meg, hogy Sáriot Domokos főkapitány az egész rendőrség nevében sajtópört indított a lapok ellen. Az egyik lap ügyében ma kezdődött meg a tárgyalás a nagyváradi esküdtszék előtt. A tárgyalásra, amely négy napig fog tartani, 70 tanut idézték be Aradról. Ma a Ladics-család tagjait hallgatták ki, akik a rendőrségre terhelően vallottak.

§ Fogházra ítelt kuruzsló-asszony. Az aradi kir. törvényszék Zdrinka Janosne monyorói kuruzslóasszonyt, aki Bodó Ióna és Marhuez Mitruné monyorói lakosokat higannyal megkente, minek következtében a két asszony meghalt, emberölésért 3 havi fogházra ítélte múlt év március havában. Az elítelt felebbzett, de vesztére, mert a nagyváradi tábla egy évi fogházra súlyosbította a büntetést. A Kuria tanácsa e héten foglalkozott a bűnügygyel s a semmisségi panaszokat visszautasítva a tábla ítéletét helybenhagyta.

Kávéházmegnyitás.

— Aktuális beszélgetés. —

A lelkesülő: Hát holnap megoylik. Mondhatom magának, én nem is éreztem jól magamat, amíg be volt zárva!

A keserű: Miről beszél maga? Ki volt be-zárva?

A lelkesülő: Senki. Hanem azt mondhatom, ha a saját testvérem be lett volna zárva, azt sajnáltam volna jobban, mint hogy a Városi be volt zárva vagy egy fél évig. Vagy azt hiszi, hogy más kávéházban lehet üzletet csinálni? Talán a Hungáriában csak úgy hevernek a földön a Megyei opiók kétszáznegyvenért? Wissen Sie a multkor abban a Központban már hétszázötvenötöt ígertem a Polgariert és tudja, hogy a Strasser elmert érte kormi kétszáznyolcvan! Gemenheit, most amikor a lombardkamatláb olyan nagy! De ez eddig volt. So etvas kommt in Városi nicot vor! A gabonaüzletről nem is akarok beszélni. Hisz más kávéházba nem is jön sürgöny. Meg is fogadtam, hogy elietemben többet nem dolgozom gabonában. Jó, hogy mondtam, hogy all most az amerikai? Was? Meg ez is! Na épen ideje, hogy megnyik az a kávéház, Latta azokat a csillárokat, mi? Hogy csillároznak azok! Das ist ein Passion, abban a kávéházban üni!

A keserű: Nahát kibeszélte már magát? Ha még egy szót szól, hat fejen vagom! Vagy maga azt hiszi, hogy a Városiban nem kell majd a kapucinerért fizetni? Hogy a maga szép szeme kedvéért a Mátyás ingyen adja magának a kávé? Mondok magának valamit. Az ajtó sincs már a kávéház végen. Ezt maga miatt csináltak így. Hat lehet ott majd a fal mellett kiemenni? Tudja, az a kávéház még meg se nyit, de én már kumaradok!

— Hat hívta magát valaki? Maga ugy is abból él, hogy pillanatfelvételeket csinál!

— Mit csinálók?

— Jo, jo, csak ne tetesze magát. Maga egy pillanat alatt felveszi a kávéházban a mas kalapját. Jo, jo. Azért ne esofirozza magát. Hisz nem mondom, már volt rá eset. Már megtette azt más is. De más nem olyan ügyetlen, mint maga. Magát meg is látták. Jó, jo, azt mondja masnak. Szép kis tévedés! Mért nem vesz maga egyszer tévedésből egy rosszabb kalapot fel? Tudja, én megszgom magának, hogy mar ki van adva az ordó, hogy magát be sem szabad engedni.

— Nezze, maga nevetni fog! Most trutzra is a Városba fogok jarni.

— És a kártyaszobák! Csupa teppich az egész! Az egyikben van zöld, a másikban piros. Tudja én ilyen még Budapesten se láttam!

— Maga felboszant engem ezzel a sok diosérettel. Hat nem mindogy az, hogyna az ember elveszti a penzt, hogy szönyeges szobában veszti el, vagy csak olyan közonséges szobában? Fogadni merek, hogy abban a piros szönyeges szobában is kilencsere fog nekem spitz jönni!

— Maga egy szivtelen ember, magának nincs érzéke! Szinhazi vacsora is lesz!

— De én nem megyek soha szinházba!

— Légfűtés, lift, villany és gazvilágítás, olvasótermek, buffet, biliardszobák. Az egyik ajtón az van felírva, hogy toilette. Lovonat és autobuss közlekedes. Ninosen oug. Barsonykanapek. A gyerekek fognak örülni annak a sok kepes lapuak, amit onnan hazavihetek majd. Hat tudja ez mind óriási. Óriási. Messenger boyok lesznek készenlétben! Kuidheti őket anova akarja, elkudneti őket a bankba váltóval! Ez egy nekem való kávéház!

— Tudja, most hogy kibeszélte magát, mondok valamit. Mért nem csinálnak már egy olyan kávéházat, ahol ninosen Messenger boy készenlétben, hanem a váltómat mindjárt ott leszámítolják! Tudja, az lesz egy nekem való kávéház!

D'or.

Fogságban

az aradi postarabló.

(Trucza Tódort Aradra hozták. — Teljes beismerés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Amint az Aradi Közlöny ma reggeli számában már előre jelezte és amint ezt a kora délelőtti megjelent rendkívüli kiadásban is megírtuk: a Karolina-utcai postahivatal rablóját az aradi rendőrség kiküldött detektívje, Valenta József Gyulafehérváron elfogta és délután Aradra hozta. A nyomozásnak, amelyet Greén Nándor tb. főkapitány irányított sikeresen, gyors eredménye megakadályozta azt, hogy a postatolvaj tetemesebb összeget költhessen és így a postának alig 100—120 korona kára lesz a vakmerő lopásból.

Az Aradi Közlöny rendkívüli kiadásából megtudták, hogy a postarabló Trucza Tódort délután hozzák Aradra. A merész suhanera annyian voltak kíváncsiak, hogy négy óra tájban a pályaudvar kijárat kapujánál és a perronon, valamint benn a városban a városháza előtt valóságos csődület támadt a nevezetes bűnösre várakozókból. A külváros tarka külsejű ifjúsága — azok a rácvárosi, ségai reményteljes legények — akikkel aligha szeretne az ember esti órában elhagyottabb utcában találkozni, teljes számmal képviseltették magukat Trucza Todor fogadtatásán. Egy részük a perronra is bejutott és amikor az erdélyi gyorsvonat 4 óra után berobogott, a kíváncsiak áradata tolakodott a másodosztályú kocsik felé, a melynek külön lezárta fülkéjében jött az aradi detektív foglyával.

Megiött a rabló.

Trucza Tódor összekötözött kézzel és olyan mosolygó, jókedvű ábrázattal szállt le a vasúti kocsiból, mintha semmi bűn nem terhelné a lelkét. A perronon levő detektívek nagynehezen utat törtek a tömegen és a várakozó kocsiba ültették a postatolvajt. A kíváncsiak és a külvárosi iómadarak is a rendőrséget és Valenta detektívet éltették.

Mialatt Truczát a detektívek átvezették a perronon, izgalmas jelenet játszódott le. A tömegen egy fiatal, alacsony, barna legény furakodott keresztül a fogoly közvetlen közelébe. Lacsán János lakatossegéd volt, Trucza lakótársa.

— Ugy-e te raboltad ki a postát Tódor — szól rá az összekötözött kezű fiura Lacsán — és ott rejtgetted a pénzt a párnád alatt éjjel!

Trucza összeresztent, jókedvű arca elkomorlyodott.

— Talán te jelentettel föl gazember? — mormogta.

A detektívek azonban tovább vezették, Lacsánt pedig elsodorták a tolakodók.

A vasút előtt történetekhez hasonló volt a tolongás, kíváncsiaskodás a rendőrség előtt is. Truczát Valenta detektív először a detektívek szobájába vezette, ahol leoldozta kötelékeit. Ezután jelentést tett érkezéséről Szepekovszky Teofil rendőrhadnagynak, aki öt órakor megkezdte Trucza Tódor kihallgatását.

Truczán még ma is ugyanaz a ruha volt, amelyben hétfőn elkövette a postatolvajlást: fekete kétsoros zakkókabát, világos ceikos fekete nadrág, nagy, formátlan fekete cugos cipő, végül fekete keménykalap és sötét drapp átmeneti kabát. A postán jártakor éppen csak a barna felső kabát nem volt Truczán és kemény kalap helyett cséska, barna puha kalapot viselt. A Karolina-utcai postahivatal hivatalnokai pedig kék munkászubbonyt, sötét világos

sárgás ruhát és csizmát láttak a rablón az ijedelemtől megzavart visszaemlékezéssel. Azt is meg lehetett állapítani, hogy Trucza Tódor korántsem olyan „jóképű fiú”, aminőnek az egyik postáskisasszony mondotta. Kiálló arcsontu, előreugró hegyes orru, nyulánk legény, akinek kissé bárgyu arokifejezése csak akkor enyhül barátságosabbá, amikor mosolyog. Ezt pedig okkal, ok nélkül elég gyakran teszi.

Trucza vallomása.

Trucza Tódor kihallgatását este fél hét után fejezte be Szepekovszky rendőrhadnagy. Személyi adatait a beszerzett munkakönyvvel megerősítve így állapították meg: 1891-ben Zalatnán született, ugyanoda illetékes, görögkeleti román vallású, büntetlen előéletű kocsifényező segéd. Aradra Budapestről négy hét előtt jött. Aradon Kniczky Ignác kocsigyártónál kapott alkalmazást Varjassy József-utca 16. szám alatt. A postatolvaj készegelesen felelt a hozzá intézett kérdésekre és a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

— Beismerem, hogy én követtem el a Karolina-utcai postatolvajlást. Könnyűszerrel akartam pénzt szerezni és erre ezt a módot tartottam a legalkalmasabbnak. Mindjárt azután, hogy Aradra jöttem, egy vasárnap délelőtt jártam a Karolina-utcai postahivatalban, ahol ajánlott levelet adtam föl és akkor láttam, hogy a hivatalban csak nők vannak. Azonban még nem is gondoltam lopásra. Később ismét dolgom volt a postahivatalban és azt tapasztaltam, hogy hat órakor pénztárzárás van és az egész nap beszédet pénzt egy asztalra rakják ki. Ez adta azt az eszmét, hogy kifosszam a postát.

Hétfőn délután, miután tervemet jól megfontoltam, negyed hat órakor azt mondtam gazdámnak, Kniczky Ignácnak, hogy engedjen haza, rosszul érzem magamat. Ezt ugyan csak kifogásnak használtam, de csakugyan rosszul is éreztem magamat, lázas izgatottság, belső rettegés fogott el tettem végrehajtása előtt. Tervem az volt, hogy bemegyek a hivatalba és úgy teszek, mintha levelet írnék. Így kivárom, amíg egyedül leszek a postáshölgyekkel és akkor elveszem a pénzt. Azért gondoltam ki a levélírást, mert láttam, hogy azokat, akik levelet írnak a postahivatalban, nem vonják kérdőre és így én is baj nélkül bennmaradhatok.

— Miután csak öt fillérem volt, hazamentem Karolina-utca 3. szám alatti szállásomra és a háziasszonytól 10 fillért kértem. Fél hat volt, amikor a műhelyből eljöttem és pár perc hiányozhatott a hat órából, amikor hazulról távozva egyenesen átmentem a szemközti postahivatalba. Arra is volt gondom, hogy föl ne ismerjenek és még Kniczky műhelyében bemázoltam az arcomat fekete, ugynevezett „kinrusz” festékkel. Ez a ruha volt rajtam, amiben most vagyok, csak fehér ing helyett kék szürke puha munkásing és a fejemen puha, barna kalap.

A postahivatalban három ember adott föl csomagot, levelet. (Dombi János, Ecséri Pál és egy bélyeget vásárló gyerek.) Epen belépésemkor egyenruhás szolga ment ki a hivatalból. (Herbstein lisztkereskedő szolgája.) Az egyik ablakhoz mentem és egy 5 filléres levelezőlapot kértem. Azzal az álló íróasztalhoz mentem és azt írtam anyámnak, özvegy Trucza Tódornénak Zalatnára, hogy vasárnapra hazamegyek. A levelezőlapot föl is adtam. Lassan írtam és felyton figyeltem a hivatalban történőkre. Láttam, hogy a felek sorra eltávoznak és észrevettem, hogy a postamesternő már fölhalmozta a pénzt az asztalon.

Minden félelmem és remegésem elmúlt. Az ablakhoz mentem és tíz filléres bélyeget kér-

tem. Abban a percben, amikor a bélyeget átvettem, gyorsan benyitottam a rácsajtón és egy lépéssel az asztal mellett voltam. Jobb kézzel fölmarkoltam egy csomó pénzt, a balkezemet lelógattam a kabátom zsebéhez. Fegyver, vagy ahhoz hasonló sem a kezemben, se zsebemben nem volt. Én se szóltam semmit, a postáshölgyek szavait sem hallottam. A pénzt a zsebembe gyűrtem és a kijáratához ugrottam. Közvetlenül előttem futott ki az ajtón egy kisasszony és nyitva hagyta az ajtót. Velem egyszerre egyik postáshölgy is az ajtóhoz ért. Ezt a hölgyet félrelöktem és kislétem. Az előttem futó kisasszony annyira sietett, hogy leesett a lépcsőn és nekibukott a falnak.

A kapun kiérve a Ferenc tér felé futottam, a Vig huszár-korcsma előtt befordultam a sarkon és még vagy száz lépést futottam. Azután lassan, sétálva mentem a Ferdinánd-utcán, Wesselényi-utcán, kifelé a városból. Utközben zsebkendővel letöröltem arcomról a festéket. A Varjassy József utcán visszatértem és kimentem a Boros Béni-térre és onnan 8—9 óra között haza. A pénzt meg sem néztem.

Háziasszonyom és lakótársaim nagy izgalommal fogadtak. A postarablásról beszéltek és Lacsán nevű lakótársam azt mondta, hogy talán éppen én követtem el a dolgot. Letorkoltam őt, de oly izgatott voltam, hogy alig bírtam a szobában maradni. A pénzt, amikor lefeküdtem, az ágyamba rejtettem, de később, amikor mindenki aludt, a ládámba zártam el. Nem tudtam aludni, egész éjjel azon járt az eszem, hogy hátha betoppannak a rendőrök és elfognak. Terveket szőttem: hazamegyek Zalatnára, a pénzből önállósítom magamat: értem a butorkészítést és asztalos leszek.

— Hogyan utazott el Aradról? — kérdezte a kihallgató rendőrtisztviselő.

— Reggel ismét zsebettem a pénzt, amelyet meg se néztem jobban. Munkába mentem de kikértem a munkakönyvemet és hátralékos három korona 40 fillér fizetésemet is fölvettem. Délelőtt egyik aradi újságban olvastam a postarablás történetét és megnyugodtam, hogy nem gyanakodnak reám. Délután revolvert, zsebkést, pénztárcát, töltőtollat és acélórát vásároltam, este 7 órakor pedig elutaztam Gyulafehérvárra a gyorsvonattal. Éjjel 11 órakor érkeztem meg. Az Európa-szállodában szálltam meg és itt végre megszámláltam a pénzeimet. Körülbelül 150 koronát a tárcámba tettem, a többit, 4370 koronát papírba csomagoltam. Gyulafehérváron már korán reggel fölkeltem és fél 8 kor kimentem a városba vásárolni. Új ruhát, két pár cipőt vásároltam és a csomagokkal kezemben éppen vissza akartam térni a szállóba, amikor a városháza táján találkoztam a gyulafehérvári rendőrhadmesterral, akit még abból az időből ismertem, amikor Gyulafehérváron fényezőinas voltam. Az őrmesterrel együtt jött a detektív is, akit nem ismertem. Mindjárt rosszat sejtettem és tudtam, hogy el vagyok veszve. Csakugyan el is fogtak.

— Mégis mi indította magát Trucza, — kérdezte Szepekovszky rendőrhadnagy — hogy ilyen vakmerő lopásra szánja magát?

— Soha az életben nem volt még egy jó napom. Nem tudtam annyit keresni, hogy kimulathattam volna magamat. És ez most sem sikerült!

— És honnan vette éppen a postarablás gondolatát? — faggatta tovább a rendőrhadnagy.

— Budapesten sokat jártam moziba. Különösen azok a detektívkepek tetszettek nekem, ahol olyan vakmerően és ügyesen fosztják ki az embereket. Akkor gondoltam arra, hogy

milyen könnyen lehet így pénzt szerezni és hogy ilyesmit én is meg tudnék csinálni.

A kihallgatás befejezése után Szecepkovszky Teofil rendőrhadnagy közölte Truczával, hogy előzetes letartóztatásba helyezi. A szembesítések a teljes beismerésben levő bűnössel szemben fölöslegesnek bizonyultak.

Hogy került kézre a jómadár?

— A detektív elbeszélése. —

A postatolvaj elfogatásának körülményéről izgalmas és érdekes részleteket mondott el jelentésében Valenta József detektív, aki a tegnap este kezébe került fonálon gyorsan és energikusan vetette magát Trucza Tódor nyomába:

A mikor tegnap este megkaplam az utasítást, hogy a valószínűleg hazautazott Trucza Tódort nyomozzam ki — mondotta Valenta detektív — először is a vasuti pénztárosnokot kérdeztem ki. Az egyik fiatal pénztáros kisasszony elmondta, hogy az este 7 órakor induló gyorsvonatra egy gyanúsán izgott fiatalember váltott II osztályu jegyet. A husz év körüli legényen kemény kalap, drapp felsőkabát volt; arca bajszatlan; kezeln meglátszott a kemény munka. A pénztáros kisasszony több jegyet nem is adott ki Gyulafehérvárra. A menetrendből megállapítottam, hogy Trucza — mert csak 6 lehetett — 11 órakor éjfelé érhet céljához és másnap reggelig nem mehet tovább. Green Nándor főkapitány helyettesének Szecepkovszky Teofil rendőrhadnagy utasítására este 11 órakor elutaztam Gyulafehérvárra. Reggel 8 óra előtt érkeztem meg és kocsira ülve egyenesen a rendőrségre mentem. A fehérvári főkapitánynak jelentést tettem és két rendőrt kértem magam mellé, mert még Aradon, Trucza volt lakóhelyétől azt hallottam, hogy a fiuak régóta revolvere van, amelyet bizonyal magával hord.

A gyulafehérvári rendőrmesterrel és egy rendőrrel utnak indultam, hogy a városban levő két kocsigyártónál szerezzek adatokat Truczáról, mert arról már meggyőződtem, hogy szülei nem laknak, nem is laktak soha e városban. Azt azonban biztosan tudtam, hogy Trucza itt inaskodott.

— És hogy történt az elfogatás? — kérdezte az Aradi Közlöny munkatársa a detektívtől.

— Alig léptünk ki a városházáról a roppant hosszú főtér tulsó sarkán egy fiatal embert láttam közeledni. Kemény kalap, barna kabát volt rajta: az aradi vasuti pénztáros kisasszony által adott személyleírás pompásan ráillett. Egyik kezében két nagy esomagot cipelt. Hamar odasugtam a rendőröknek, hogy maradjanak hátra, én pedig arcomat zsebkezdővel félig eltakarva a közeledő fiatalember felé mentem. Amikor melléje értem, hirtelen zsebettem a kendőt és a mellénél, nyakánál megragadtam Trucza Tódort.

— A törvény nevében! Detektív vagyok! — szóltam hozzá.

Trucza szabadon levő kezével a zsebéhez kapott revolverért, de én beleszorítottam a kezét a zsebbe. Ezalatt odaértek a rendőrök és Truczát, tiltakozásával nem törődve, szó nélkül a városházára vittük. A főkapitány előtt kikérdettem. Eleinte mindent tagadott. Mikor a nevét kérdeztük, megmondta:

— Trucza Tódor vagyok!

De a postarablásról nem akart tudni. Megmotozásánál egyik tárcájában két 10 koronás bankót, a másikban 10 korona ezüst pénzt találtam. Trucza a motozás ellen élénken tiltakozott.

— Föl fogom jelenteni magát! Ártatlan vagyok, hagyjanak hazautazni szüleimhez kiáltotta.

Végre a belső zsebében megtaláltam a pénzt: újságpapírba csomagolva, spárgával átkötözve 4370 koronát 10 és 20 koronás bankjegyekben. Ekkor beismert mindent Trucza. Előbb azt vallotta, hogy a pillanat csábításának engedve lopott, de utóbb beismerte, hogy készült a bűntettre. Truczát ezután délelőtt 11 óra 25 perckor megkötözve vonatra fűtettem és külön fűtőben hoztam Aradig. A lefoglalt pénzt postán küldtem az aradi főkapitányához. Csomagjait elhoztuk. Épen idejében értem utól Truczát és jó volt aietnem. Fel 9 órakor

történt a letartóztatás: tíz órakor pedig már Bécs felé utazott volna a postatolvaj.

Az egész uton jókedvű volt, de amikor Aradra értünk és meglátta a sok, tolongó kíváncsit, azt mondta:

— Detektív ur, huzza le a felöltömet és csavarja be a fejemet, mert szégyellem magamat!

A vidám rabló.

— Pezsgő és szerelem. —

A Karolina utcai postahivatal tolvaja félig ravasz, félig együgyű, egészében véve roppant jókedvű fu Nem nagyon érzi, vagyis inkább nem tudja átérzeni bűnét, súlyos helyzetét és gondtalanul tréfálkozik. Mielőtt kihallgatták volna Trucza Tódort, az újságírók elbeszélgettek vele.

— Most már vége a mulatágnak — sóhajtott, mikor azt kérdezték, hogy érzi magát.

— Hát mulatni akart?

Trucza elnevette magát.

— Mulatni bizony. Amikor megérkeztem Gyulafehérvárra, mindjárt az Európába mentem. A szállodai szobában letettem ládám és a kávéházban megvacsoráltam. Csirkepaprikást ettem, de nagyon rosas volt, csupa só. Azután mulatni akartam. Mondtam a pincérnek, hogy küldjön egy kisasszonyt. Azt felelte, hogy olyan nincs.

A szobaleánynak is mondtam, hogy mulassunk egyet, hozatok neki pezsgőt, de a szobaleány nem ért rá, azzal biztatott, hogy majd reggel pezsgőzik velem, most nem ér rá. Egyszer lett volna pénzem, hogy mulathassak, akkor se tudtam semmire menni!

— Aztán mit tett?

— Magamban akartam pezsgőzni, de azt mondták a kávéházban: menjek aludni, már késő van. Hát leültem a szobában és megszámloltam, hogy mennyi pénzt loptam el. Mert odáig csak hallomásból tudtam, hogy négyezer korona körül van.

Érdekes, hogy Trucza, aki ezeket hordott a zsebében és tele volt mulatni vágyással, milyen kicsinyesen takarékoskodott. Mindössze 125 korona és 90 fillért költött, ezt is a szállodai, utiköltségek kivül ruha, cipő vásárlásra. Amikor már zsebében volt a lopott pénz, még elment Kniczky kocsigyártóhoz 3 korona 40 fillért fölvenni és a pezsgős mulatásra szánt éjszaka előtt 1 korona 70 fillérért vacsorált, utána pedig egy gyulafehérvári péknél tizenkét fillérért három zsemlet reggelizett. Így mesélte legalább el Trucza.

Ép ily kedélyesen és nyíltan beszélt arról az utról is, amelyet megkötözött kézzel tett meg.

— Nem gondolt arra, hogy megszökik?

— Nem lehetett — mondotta a postatolvaj minden mondatnál vigyorogva. — Eleinte megpróbáltam. Kértem Valenta detektívet, hogy engedjen ki a vasuti kocsifolyosójára, vegye le a kezemről a kötelet. De bizony nem tette meg. Talán gondolta, hogy mit akarok. A detektív jól bánt velem, Paskin kérésére szalfaladét, disznósajtot adott ebédre és megkínált azzal a sült csirkével és borral, amit ő evett, ivott. Ezzel annyira megnyert magának, hogy meg is mondtam neki:

— Lásd detektív ur, jól tette, hogy nem oldozta föl a kezemet, mert én nyomban megszöktem volna, amint a kezemet szabadnak érzem.

— Mondja Trucza — kérdeztük tovább az előszobában várakozása alatt — mit akart a revolverrel? Leöltte volna a detektívet, ha ideje van rá?

— Ments Isten! Inkább magamat ölném meg, semhogy más embert bántsak. Ugy is arra gondoltam, hogy okosabb lett volna, ha agyonlövöm magamat, mielőtt elfognak. Most majd lecsuknak talán tizenöt évtendőre is.

Mikor megnyugtatták, hogy ily nagy büntetést nem kaphat — hiszen nem is rablással, ha-

nem csak lopással van vádolva — újból jókedvű lett Trucza Tódor és kondor haját simogatva mesélte el, hogy gyulafehérvári mestere 19 hónapi inaskodás után fölszabadította, mert örült, hogy megszabadul tőle. Azóta megfordult Bécsben és Budapesten.

— Most is Bécsbe mentem volna — szólt. — Ott könnyebben elrejtőzhet az ember. Csak későm jutott eszembe ez. Bécsben mulathattam volna legalább, Gyulafehérvárott még ezt sem lehetett.

— S jnálja, hogy nem pezsgőzhetett?

— Most már meginnám a vizet is, csak szabad lennék! — sóhajtott, de aztán megint fölnevetett: — Legfeljebb a börtönben ülöm meg a karácsonyt!

Ezzel bucsuzott el a szabadság utolsó sikrájától egy időre az aradi postatolvaj.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: Kisgróf, operett. (C. bérlet.)
Pentek: Iglói diákok, operett. (A bérlet.)
Szombat: Éltől halott, dráma. (Bemutató.) (B. bérlet.)

* Manen Ioan január 7 én vasárnap tartja meg egyetlen hangversenyét Rendezi Weisz Leó. Telefon 230

* A Neogrady-tárát utolsó napjain is élénk még az érdeklődés. Eddig 24 darab festmény kelt el a több képre folyik az alkú.

* A nagyherceg szeretője. Csütörtökön mutatja az Urania színház utoljára A nagy herceg szeretőjét. A német hercegi udvar botránya, a legmagasabb körökben is lábbal tiport morál mesteri módon van megörökítve. Szépség, elegancia, ragyogás mind egybe van gyűjtve ezen a fenomenális képen. Érdekes történet, a is van ennek a képnek. A szigorú német cenzura, miután feltűnő hűséget látott a kép tárgyá és egy nemrégben lezajlott német hercegi udvar skandaluma között, a cenzura az egész német birodalom területéről kiiltotta a képet. Csak sok utánjárással lehetett ehhez a zajos mulatáshoz jutni, mely az eddigi előadásokon a közönség általános nagy tetszésével találkozott. 175

* Ast Nielsen bemutatja az Urániában. Penteeken, december 15 én eseményszámba menő premierben lesz része az Uránia színház közönségének. Urban Gadnak minden eddigi drámájánál izgalmasabb, rendezésben ragyogóbb darabját a Végzetes nyaralást más címen a Vándormadart mutatják be a főszerepben Asta Nielsenel, a dán főnőművel. Az életből vett nagy tragédiában Asta Nielsen rendkívüli tehetsége teljes pompájában ragyog. Szerepének természete a legnagyobb eleganciát írja elő, tehát Asta Nielsen tolettjei külön látványosság számba mennek. 175

* A szerelem hatalma. Holnap, csütörtökön mutatja be az Apolló színház utoljára egyik legnagyobb sikerű slágerképét: A szerelem hatalma. Fred Jorgsen drámája szinte páratlan sikert aratott, a közönség nap nap után zsufolásig megtöltötte az Apollót, hogy gyönyörködjen a drámában, amelynek izgató eseményei igazán bámulni való technikai fejlettséggel állította be a filmpár. A gazdag fiu könnyelmű és léh, de amikor apja kiutasítja a házból, átformalódik gondolkodása, komoly, munkás ember lesz, aki igazán szeretni is tud. Gyönyörű e képben egy vasuti katasztrófa, amelynek sebesültjeit csodás gyorsasággal részesítik segélyben a mentőgárda agilis tagjai. A csodásan megkomponált képet holnap mutatja be utoljára az Apolló. 177

* Szenzációs detektívdrama az Apollóban. Az Apolló egyik legközelebbi nagy slágere lesz egy szenzációs detektív dráma, amely most került ki a filmgyárakból s eddig még csak a fővárosban került színre. A 13 as cella a címe ennek a képnek, amely izgató részleteivel bámulatba ejti a nézőket. A detektív dráma s hó 15 én, 16 án és 17-én kerül színre az Apollóban. 177

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

A negyedmillió bankcsalás.

— Uj letartóztatások. —

(Seját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, december 13.

A budapesti rendőrség egyre kutatja a megszökött Bauer Lajost, de még nem akadt nyomra. A vizsgálat során, mint gyanúsítottakat, letartóztatták Bauer öccsét, a siklósi fogadóst, aki tudott a csalárról és Ryhliczky Zoltán Berettyóújfalun lakó öccsét, aki a zsákmány egy részét rejtgette.

A mai nyomozás érdekes részletei ezek:

Az üldözött család.

Mivel most már valószínű, hogy Bauer Lajos ügynök megszökött Budapestről, sőt lehet, hogy már a külföldre is eljutott, tegnap este a rendőrség táviratban értesítette a külföldi hatóságokat az esetről. A főkapitányságra sok jelentés érkezik Bauerről, de valamennyi hamis nyomnak bizonyul.

Egyetlen valamire való nyomra Palágyi Kálmán rendőrfelügyelő akadt Abbáziában, a hová még tegnapelőtt elutazott, mert megállapították, hogy a család a múlt hónapban ott üdült. Abban a szállóban, ahol Bauer lakott, egy jegyzőkönyvet találtak, amelyen kívül Bauer Lajos neve olvasható, egyik belső lapján pedig egy fiúmei lakásom és egy fiúmei hajótársaság címe. Palágyi ma Fiuméba folytatta a kutatást.

Ejjel jelentik: Tarján sorsjegyügynök ma jelentkezett a rendőrségen és elmondta, hogy 6 hétfőn Eperjesen látta Bauert, néhány szót váltott is vele a vasuti állomásnál, de Bauer nem mondta meg, hogy hova megy.

A főkapitányságon ma kihallgatták Bauer apját, aki Budapesten tojáskereskedő s az öccsét, aki hivatalnok. A rendőrség megállapította, hogy nekik nem volt tudomásuk a csalárról. A fiú azt mondta, hogy csütörtökön a bátyja 40 koronát kért tőle kölcsön. Pozsonyba kell utaznom — mondta — mert ott nagyobb üzletet csináltam és sok pénzt kapok. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Bauer Pozsonyban is rejtett el a kieselt pénzből. Most ilyen irányban is nyomoznak. — A rendőrség különben este letartóztatta Bauer Endre siklósi vendéglőst.

Bauer Lajos és egy aradi uri család.

Most derült ki, hogy a nagy hírre vergődött Bauer-Bajor Lajos néhány héttel ezelőtt ismeretségbe jutott egy ismert aradi család több tagjával. A lapok már megírták, hogy a nagystíli szélhámos hetekig tartózkodott Abbáziában október hó folyamán. A lapok azonban tévesen azt közölték, hogy a pompás tengeri fürdőn a fiatal ur szórta a pénzt és naponta valósággal orgiákat rendezet. Ezzel szemben ma egy aradi ügyvéd fiatal leánya és az ügyvéd nővére kijelentették előttünk, hogy ez a hír ilyen formában nem igaz.

— Október hónapban — mondták a hölgyek — együtt voltunk Abbáziában a Léderer penzióban egy volt aradi, jelenleg eszabai vas uti tisztviselő feleségével. Ugyanebben a penzióban lakott egy föltűnően elegáns, magas, jó megjelenésű, határozottan esinos férfi. Különös módon viselkedett. Ugyszólván kerülte a nagy társaságokat s folyton egyedül bolyongott. Rendkívül tartózkodóan, magába zárko-

zottan élt s nem csele, ha felkeltette az érdeklődésünket. „Ez valami mágus fia lehet” — mondta valamelyik ismerősünk. — Mi aztán kíváncsiságból megnéztük a nevét a Kurlistában. Ott ezt a bejegyzést találtuk: „Ludwig Bauer — bankbeamter, Budapest.” — A tabedónál aztán megismerkedtünk vele, de csak rövid diskurzusra szorítkozott az ismeretségünk. Most, hogy a lapok közölték a bankcsaló személyleírását, s láttuk az arcképét is, megállapítottuk, hogy a mi „előkelő” ismerősünk nem más, mint a hírhedt Bauer Bajor Lajos.

„Menjen dolgozni . . .”

Bauerről már megállapították, hogy a nőkel való barátkozásán kívül még a kártyázás volt egyedüli foglalkozása. A fővárosban van néhány olyan kávéház, amelyben külön galéria áll a notorius kártyások rendelkezésére.

Az Andrássy-uti Szalon kávéház (— már megszűnt egyébként —) volt a leghíresebb ilyen hely. A kártyaszoba itt egy elkülönített karzaton volt, innen a neve, galéria, illetőleg Szalon galéria. A Szalon kávéház bele is bukott ebbe, beárta, mire az egész Szalon galéria kénytelen volt áthurokolni a Terézvárosi Nagy Kávéházba. Bauer-Bajor Lajos is galerista volt és a legutolsó három hónapban szorgalmasan látogatta a kávéházat. Mindennap bejárt a kávéházba, ahol nagy volt a tekintélye, mert művelt és nagyon okos embernek ismerték. Világot látott, ravasz ember volt, nagyon tisztelték. Amerikai-nak nevezték.

Vasárnap reggel Bauer Bajor Lajos, a Japán-kávéházban reggelizett és nem az Operában. Este bement a galériába. Itt leült kártyázni és amikor pénzt vett elő, társai meglátták nála egy lepedőt, másképen: egy ezrest. Az egyik tréfásan rászólt:

— Bauer, maga képes rá és bann van a bankcsalásban.

Bauer-Bajor Lajos azelőtt nagyon kopottan járt, egyszerre eltűnt, azt mondta, hogy sorsjegyekkel ügynökkösködött a vidéken, de megtudták, hogy Abbáziában volt. Bauer mégis tele pénzzel jött haza és ez feltűnő volt, annál is inkább, mert a többi sorsjegyügynökök elmondták, hogy annyi pénzt, mint amennyit Bauer mutatott, nem lehet sorsjegyekkel keresni. Bauer az utolsó este, vasárnap nyugodtan kártyázott, tacsot. A partneréről minden pénzt elnyerte. Negyven forintot. A partner, egy utazó, amikor minden pénzét elvesztette, kölcsönként Bauertől egy forintot.

— Nem adok! — mondta Bauer. — Menjen dolgozni.

A siklósi szállótulajdonos.

Mint ismeretes, Botár Béla budapesti rendőrkapitány két nap óta Siklóson időzik, mert Ryhliczky Zoltán vallomása szerint Bauer ott lakó öccsénél rejtette el pénzének egy részét. Botár megállapította, hogy Bauer Endre azzal a tízezer koronával bérelte ki a siklósi szállót, amelyet novemter végén bátyjától, Bauer Lajostól kapott.

A rendőrkapitány most a csendőrség segítségével alapos házkutatást tart nemcsak a szállóban, hanem Bauer Endre lakásán is, hogy ráakadjon az elrejtett pénze. Ma délelőtt vallatóra fogta Bauer Endrét, aki hosszas faggatásra megvallotta, hogy tudott a bankcsalásról. Bátyja beavatta vakmerő tervébe. Azt is elmondta, hogy Bauer Lajos volt az, amikor december elején Siklósról Budapestre utazott, aki Pécsen föladta a Kereskedelmi Banknak az ismert, női kézzel írt névtelen levelet. Hogy a levél kinek a kezírása, nem tudja, vagy nem akarja elárulni.

Botár Béla rendőrkapitány e beismerő vallomás után elhatározta, hogy Bauer Endrét Budapestre kíséri, ahol le fogják tartóztatni bünrészesség miatt.

A bűnös Ryhliczky család.

Ryhliczky Zoltán tudvalegőleg azt vallotta, hogy a múlt csütörtökön, a mikor már félt a leleplezéstől, borítékba tette takarékpénztári könyveit és még meglevő hat darab ezer koronás pénzét s elküldte postán Berettyóújfalura

öccsének, Ryhliczky Lajosnak, aki ott takarékpénztári tisztviselő.

Solti Béla dr. rendőrfogalmazó tegnapelőtt elutazott Berettyóújfalura s ott vallatóra fogta Ryhliczky Lajost, aki tagadta, hogy megkapta volna bátyja küldeményét. A mikor azonban házkutatást tartottak a lakásán s előkerült a boríték egy darabja, oda módosította vallomását, hogy igenis kapott levelet a bátyjától, de a levélben nem volt sem pénz, sem takarékpénztári könyv.

Mivel Ryhliczky Lajost a levél megérkezésének napján többen látták a Berettyó hidja alatt, csendőrök kutatták át ezt a környéket s az egyik pillér tövében elásva ráakadtak a takarékpénztári könyvekre és a hater ezer koronára.

Most már megindítják az eljárást Ryhliczky Lajos ellen is. Rábizonyították kihallgatása során, hogy érettségi bizonyítványa hamisítvány s e miatt Budapesten már eljárás is folyt ellene.

A budapesti főkapitányságon nagy buzgósággal bontogadják a bankcsalás bonyodalmas szárait. Ryhliczky Zoltán édesanyja, nővére és bátyja, Kázmér, a vérdíjas testvér egész nap ott vannak a detektív szobában. Kacsányi rendőrtanácsos faggatja őket, azt kell még világosabbá tenni, hogyan történt a családi tanács, amelyen a szerencsétlen Ryhliczkyt halálra szánták, hogy megmentődjék s csábító, embert ördögítő tenger pénz. Tisztázni kell: milyen szerepe volt az anyának, a köszívűtestvérnek a család előkészítésében, a titok leleplezésében.

Ryhliczky Tituszné, a száraz, sovány asszony mintha évtizedekkel megöregedett volna, csak támoanyag, amit kihallgatják. Bántó, szívbe markoló a zörgős asztottsága, a védekező sópánkodása.

— Szegény fiam, szegény Zoltánom — sirva sipítja — dehogyan szántam én őt halálra. Hogyan adtam volna fegyvert tulajdon fiam kezébe.

Kacsányi figyelmesen hallgatja a vallomást, mintba részvétet is érezne a szerencsétlen, megöregedett asszony iránt. De a bizonyítékok súlyosak, a családi tanács dolgát nem lehet elejteni.

A rendőrség még este is faggatta a Ryhliczky család tagjait, akik folyton ártatlanságukat hangoztatják.

Ryhliczky nővére, Szentgyörgyiné érdeklősen nyilatkozott a P. Lloyd munkatársának:

— Családunk egy tagja se tudott a csalárról — mondta — egészen péntekig. Péntek délután halálsápadtan rohant haza Zoltán és Kázmért kereste. Nagy nehezen felhajsoltuk Kázmért s neki elmondta Zoltán a csalást. Ők ketten elmentek Ihász Györgyhez, a vendéglősök lapjának szerkesztőjéhez, akit Zoltán régen ismer. Ennél az embernél kazettában volt elrejtve a százharmincezer koronáról szóló két könyv és a hater ezer korona. Ihász nem tudta, hogy mi van a kazettában, mert Zoltán azzal adta át neki pár héttel ezelőtt, hogy az anyáknak karácsonyi ajándékot tartogat benne s karácsonyig őrizze meg. Ihásztól aztán a Fejérváry-utra ment Zoltán Groszmann keresni, hogy pénzt ajánljon föl neki és azért hallgatását kérje. Mivel azonban őt nem találta meg, feladta a könyveket és a pénzt Lajos öccsének címére.

Ryhliczky Zoltán különben a rabkórházban ma kijelentette, hogy a bankban nincsenek bűntársai.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjeli-nappal)	— 857
Szerkesztőség (csak éjjeli használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

HIREK.

Zsarolás vádja

egy nagy bécsi lap ellen.

— Érdekes rágalmazási pör. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécs, december 13.

A bécsi járásbíróóság érdekes rágalmazási pört tárgyalt ma. A vádlott *Frischauer Emil* dr. bécsi tekintélyes ügyvéd, a sértett pedig *Fried Károly*, a *Neues Wiener Journal* telelős szerkesztője, aki az ügyvédet azért jelentette föl, mert az ilyen tartalmu levelet írt neki: „A N. W. Journal közönséges tolvaj, zsaroló lap, amely zsarolásból él.”

A mai tárgyaláson az ügyvéd kijelentette:

— Fentartom amit írtam. Ennek a levélnek megírására különben a következő dolog készített. Az irodámban alkalmazva volt egy *Krausz* nevű írónk, akit én szeptemberben elbocsátottam a szolgálatból. Néhány nap múlva telefonon felhívott engem a *Nap* szerkesztője s azt mondta, hogy *Krausz* a *Napban* ellenem súlyos vádakat tartalmazó cikket akar elhelyezni. A cikket már ki is szedték, de ha megfizetem a szedés költségeit, akkor kihagyják a lapból. Én erre azt feleltem, hogy egy fillért se fizetek és erre az ügyre még a telefonköltséget is kár volt pazarolni. Tőlem irhatnak, amit akarnak. A cikk meg is jelent a *Napban*, s abból átvette a *Neues Wiener Journal* is.

A bíróság nem hozta meg még ítéletét, mert a tanúnak beidézett *Krausz* ma nem jelent meg.

— Cim és jellegadóományozás. A király a földmivélségi miniszter előterjesztésére *Dessewffy Bódog* jószágigazgatósági számvizsgálónak a számtanácsosi címet és jelleget adományozta.

— Az állami tisztviselők családi pótléka. *Bupestről* jelentik: Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének harminctagú küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban, valamennyi országgyűlési párt elnökségénél, hogy a tisztviselők családi pótlékának és drágasági pótlékának kérdésében az egyesület álláspontjának támogatását kérik. A küldöttséget *Batthyány Tivadar* gróf, az egyesület elnöke vezette az egyes pártelnökök elé. A küldöttségben résztvettek: *Andor Endre* miniszteri tanácsos, *Benedek Sándor* közigazgatási bíró, *Kőrösi Henrik*, *Kosinszky Viktor* királyi tanácsosok, *László Pál* miniszteri tanácsos és mások. Elsőnek *Ghillány Imre* báró, az országgyűlési nemzeti munkapárt alelnöke fogadta a küldöttséget, aki az ügy sürgős, méltányos rendezését hangoztatta. *Kossuth Ferenc* és *Holló Lajos* is ily ilyen értelmű beszédet mondtak.

— Az Aradi Ujságrók Segítő Egyesületének. *Fürst János*, az aradi Városi-kávéház bérloje, abból az alkalomból, hogy kávéházát ujonnan átalakítva és berendezve megnyitja, az Aradi Ujságrók Segítő Egyesületének 100 koronát adományozott, amelyért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— A nagy papi birtokok bérbeadása. Mintegy egy évvel ezelőtt arról a szenzációs hírről adtak számot a lapok, hogy a magyar katolikus egyházfejedelmek óriási kiterjedésű domíniumjaiknak egy részét kisbirtokosoknak fogják bérbeadni. A hír akkor kicsit korai volt, de ma már jelenthetik a lapok, hogy a földmivélségi miniszternek sikerült nem kis fáradság után a nagyváradi püspökkel és a herceggel megállapodásra jutni. Ma már pozitívum, hogy a nagyváradi püspök 15,000 holdat, a primás pedig 10,000 holdat hajlandó átengedni a kisbirtoknak. Különösen a herceggel volt nehéz az ügynek megnyerni. Utóbb azonban többször fölmerült az a terv, hogy az agg primás mellé cum iure successiois coadjutort rendelnek. Egyes fővárosi lapok összefüggésbe hozzák ezt a tervet azzal a körülménnyel, hogy a primás végül mégis engedett s beleegyezett az 50 000 hold bérbeadásába. A területek bérbeadásával a „Magyar Földhivatalok Országos Szövetsége” anyagi garanciát vállalt. Az új, a kormány auktivitása alatt működő intézet, nem vesz ugyan részt az üzletekben, de a benne egyesült vidéki pénzügyintézeteket a legmesszebbmenő anyagi támogatásban részesíti.

— A román püspök látogatásai Aradmegyében. Tegnapelőtt érkezett az aradi román püspök *Csermőre* a vasuti állomáshoz, onnan uradalmi előfogaton hajtatott *Szörőre*. Itt *Urszucz Kornél* esperes plebános, szentszéki úlnök a templom előtt üdvözölte a főpásztort s rövid misét szolgáltatott fényes segédlettel, melyen a kísérete *Csorogar* Román protosinocel, *Zsorzsa János* esperes, *Urszucz Kornél* és *Petrás Tivadar* plebánosok celebráltak. A község színe-java teljesen megtöltötte a templomot. A püspök az áldás kiosztása után a népnyelven arra figyelmeztette a lakoságot, hogy a birtokosokkal jó viszonyban éljenek és szorgalmasan dolgozzanak, mert a munkát így a birtokosság jobban fogja díjazni s állandó keresettel bírhatnak. Reggel az Apáti templom felszentelése végett áthajtatott Apátra, hol *Borsos Gáza* járási főszolgabíró fogadta a község összes lakosságával. A templom szentelés után délután 4 órakor *Csermőre*l hazautazott.

— Arad a műegyetemért. Ismertettük *Müle* Lajos dr. indítványát, melyet a törvényhatóságokhoz nyújtott be és amellyel azt célozza, hogy Arad, tekintettel a műegyetem kérdésének előrehaladására, most már behatóbban foglalkozzék a város részéről szükséges teendőkkel. A közgyűlés magáévá tette az indítványt és egy bizottságot küldött ki *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével, melyben a tanács tagjain kívül helyet foglalnak: *Andrényi Károly* báró, *Fábry Sándor* dr., *Domány János*, *Müle* Lajos dr., *Nesnera Aladár*, *Neuman Adolf*, *Ottenberg Tivadar*, *Rosenberg Miksa* dr., *Steigerwald Alajos*, *Varjassy Árpád*, *Varjassy Lajos* dr. és *Vizer Lajos*.

— Jótékony adomány. *Breuer Fülöp* volt gáji gyógyszerész a Gáj külvárosi szegénytanulók részére 8 pár cipőt ajándékozott. Fogadja érte egy a megajándékozott tanulók, mint az intézet nevében igaz köszönetet. *Nagy János* közs. iskolai igazgató.

— Közgyűlés folytatásban. A törvényhatósági bizottság gazdag közgyűlési programjából a mai napon alig végzett el valamit. Az automobil-rezerventársaság kérvénye körül keletkezett vita foglalta le a tanácskozási időt és ezért *Urbán Iván* főispán javaslatára, holnap délután négy órakor folytatólagos ülésben intézik el a tárgysorozat többi ügyeit.

— Ötezer korona becsületsértésért. *Bécsből* jelentik: A III. kerületi járásbíróóság ma tárgyalta azt a becsületsértési pört, amelyet *Wolff* birodalmi gyűlési képviselő indított *Sternberg* Adalbert gróf volt képviselő ellen, mert néhány héttel ezelőtt a bécsi *Sophiensaalban* tartott nyilvános ülésen *Wolff* képviselőt az emberiség sópredékének nevezte. A tárgyaláson *Sternberg* gróf indítványt tett a valódiság bizonyítására nézve, de ezt az indítványt a bíróság elutasította. A tárgyalás befejezése után a bíróság *Sternberg* Adalbert gróftól becsületsértés miatt ötezer korona pénzbírságra, nem fizetés esetén pedig negyvennyolc órai elzárásra ítélte. *Sternberg* gróf az ítélet ellen felebbzett.

— Bizottságok megalakítása és kiegészítése. A törvénynek megfelelően Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután tartott közgyűlésében választotta meg és egészítette ki bizottságait. Titkos szavazás útján ismét kiküldték *Müller Károlyt*, *Nesnera Aladárt*, *Nagy Sándor* dr., *Müle* Lajos dr. és *Robitsek Ágoston* dr. a közigazgatási bizottságba, míg *Fábry Sándor* dr. a központi választmány tagjává választották. Az új igazoló választmány elnökéül *Urbán Iván* főispán *Robitsek Ágoston* dr., tagjaivá *Parecz Béla* dr., *Müle* Lajos dr. és *Krenner Zoltán* dr. nevezte ki, míg a közgyűlés *Barabás Béla* dr., *Mandl Vilmos* dr., *Tagánvi Sándor* dr., *Tolnay János* dr. és *Vajda István* dr. választotta meg. Az iskolaszékbe megüresült tagsági helyre *Zima Tibort*, az iparos tanonciskola felügyelő-bizottságába *Doraer Jánost*, az egészségügyi bizottságban *Groszmann Jakab* dr. választották meg.

— A plebános gyilkosai. Jelentették, hogy tegnapelőtt éjjel meggyilkolták és kirabolták a gömörmezei *nyustyai* parókiján a község plebánosát, *Komora Jánost*. Hasábfával agyafőbe verték, azután megfojtották. A bűntett máig sincs földelítve s a gonosztevőt még szabadlábon vannak. A rimaszombati vizsgálóbíró, aki két napot töltött *Nyustya*n, a rablógyilkossággal az áldozat két osalédjít, *Su* na *Katalin* gazdaszonyt és *Dobos Mari* szobaleányt gyanúsította. Sokáig faggatta őke, de nem tettek beismerő vallomást. Mivel bizonyíték nem volt ellenük, még tegnap elbocsájtották őket a esendőrésgről. Most a *nyustyai* esendőrés folytatja a nyomozást még pedig egészen más nyomon. A esendőrés bizton nyomon van és csak órák kérdése, hogy a gyilkosokat kézrekerítse. A gonosztevők máris megfigyelés alatt vannak és most gyűjtik ellenük a bizonyítékokat.

— Halálozás. Ismert urinő hunyt el ma Aradon. *Stein Zsigának*, az Aradi Polgári Takarékpénztár tikkárának neje halt meg 86 éves korában. Férjén kívül két gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. Csütörtökön délután 2 órakor temetik az *Eötvös* utca 9. számú gyászházából.

Legcélszerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Bársony Andor

harisnya-, kötött és szövött-áru üzletében kaphatók

5961

Arad, Szabadság-tér 17. szám.

Telefon 642. szám.

INGYEN „ENYVESHÁT”

2389

— A tokaji dráma második áldozata. Tokajban a múlt hónap végén lejátszódott dráma egyik szereplője, Gécze István nyugalmazott honvédszászados állapota válságosra fordult. Géczét, aki november 17-én szerelemfáltásból agyonlőtte Gyöngyössy Lajos tokaji városi jegyző fiatal feleségét és azután magára fojtta a fegyvert, még mindig nem lehetett a rakórházba szállítani. Gécze halántékába lőtt és szemidegei oly súlyosan megsérültek, hogy most mind a két szemére megvakult. A golyót nem lehetett a fejből kivenni és ez a körülmény teszi válságossá állapotát. Kezelő orvosai alig hiszik, hogy életben marad.

— Inzultált gazdatiszt. Szabó Géza, Montág Sándor nagyszénási intézőjének hivatalos dolga volt Orosházán kedden reggel. A Központi Szálloda éttermének ablakában állva, az ott sétáló Grósz kereskedőjét többször gúnyos mosolylyal fixirozta. Szabó Géza kérdésre akarta vonni e magaviseletéért az ifjú legényt, ez azonban válasz helyett boxert kapott elő és nekiesett Szabónak, ki erre revolverrel akart védekezni, de azt Grósz társai kicsavarták kezéből és Szabót lefogták úgy, hogy védekezni nem tudott. Grósz boxerjével több helyen beverte a fejét. Szabó Grósz ellen feljelentést tett.

— Félmillió lira. Budapestről jelentik: Néhány hét előtt a Liget szanatóriumban felvételre jelentkezett egy olasz ember, aki Corley Wender milánói kereskedőnek jelentette be magát. A beteg ember három nap múlva meghalt. A szanatórium igazgatósága Milánóba fordult, ahonnan azt a választ kapta, hogy ilyen nevű ember nincs Milánóban. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a Liget-szanatórium halottja álnevet használt. Walter Winkelesnek hívják és cégvezetője volt egy milánói gyárnak. Rövidesen kiderült az is, hogy csaknem félmillió lírát sikasztott a cégtől. Hogy ezt a nagy összeget, amiből 18.000 koronát magtálaltak a podgyászában, hová tette, azt nyomozza a rendőrség.

— Szolid áruk vannak. Igaz Sándor ékszerüzletében Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— A joghallgató párbaja. Lole István nagyváradai joghallgatóról legutóbbi számunkban olyan értelemben nyilatkoztunk, mintha ő éretlen gyerekeskedésből rendezett volna antiszemita-heccet. Ez állításunk helyreigazításánál most közöljük, hogy Lole István teljesen komoly, érett és tehetséges hallgatója a nagyváradai jogakadémiának s más oka volt a párbajnak, mint amiről a váradai lapok írtak.

— Páratlan karácsonyi alkalmi bevásárlás. Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árultja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Elíz-palota) remek szép ékszereit, zsebjárát és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029.

— Mit szeretne minden hölgy tudni? Elsősorban azt, hogy szépségét hogy tarthatja meg, hogy védheti meg arcát a nap és szél befolyása ellen, hogy távolíthatja el arcáról az elcsufító szeplőt, májfoltot, pattanást, mitesszert és egyéb arciszéplőt. Ma már nem titok, hogy mindezek legbiztosabb segítőszere a törvényesen védett hírneves Földes-féle Margit-creme, mely pár nap alatt a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Ártalmatlanságáért kezesség. Nagy tégely ára 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszerárban. Postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

— Bali, estélyi cipők, minden formában és minőségben, igen olcsón beszerezhetők a Moskovits-cipőgyár raktárában. Ugyanott valódi sárcipők és hócipők óriási választékban.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő karácsonyi kiállítását, hol óriási választék van a legizlésebb disztárgyak és használati cikkekben legolcsóbban beszerezhetők. Képekretékben legnagyobb választék, melyek legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és diszműáru kereskedés, Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568. 5928

— December 25. Magasztos fényben közeledik felénk december huszonötödik. Két hét múlva ránk köszönt ez a gyönyörűségecses ünnep, melynél szebb nincs sem a népek, sem a vallás történetében. Nagyonak enyhülést, lelki tisztulást, kicsinyeknek örömet, gazdagodást jelent. Mert az a játékszer, melylyel a kicsinyeket megajándékozzuk, a színes karácsonyfa, a karácsonyest páratlan hangulata, gazdagság, kincs a léleknek, olyan kincs, mely nem fogy el soha. Megfigyelő szemnek érdekes nézni, hogy a karácsonyi bevásárlások külsőleg is mennyire különböznek a hétköznapi bevásárlásoktól. Lelkesedéstől kipirult arcokat látnak a karácsonyi tárlatokon, különösen azokon a helyeken, ahol a gyermekek és kedveseinknek szánt ajándéktárgyakat válogatják össze. Ily tárlaton mintha ők maguk is megáltoztak volna, ily ünnepekben csupa derűs hangulat, ünnepi előérzés. Ezt látjuk, érezzük Fischer Simon Nagy Áruházában is a Szabadság téren. Friss áruk, vásárlási jókedv, csillogó hangulat, költészet a prózai üzletvilágban. Kár, hogy két hét múlva elszéled, nem volt. De aztán felgyulnak a karácsonyfa gyertya lángjai és tovább él a szép érzés a boldog szivekben. 6081

— Nagy háborúságot okozna a családban az, ha szeretetteinknek venni szándékolt karácsonyi és újévi ajándékot nem Hirsch Jenő órák és ékszerészénél (Forrai- és Rákóczi-utca sarkán) szerezné be, mert csakis ott kaphatók a legizlésebb arany és ékszeráruk legolcsóbban! Próbálja meg — nem bánja meg.

— Ajándékba adok egy valódi arany gyűrűt már csak 30 korona vásárlásnál. Meggyőzni akarom vevőim olcsó áruimról, szebbnél-szebb briliáns és arany ékszeráruk dús választékban. Waldmann I. ékszerművesnél Szabadság-tér 14. Fiume-kávéház mellett.) 5831

— Kun József elsőrangú ékszerész. a m. kir. államvasutak órása. Előzekény, figyelmes és szolid kiszolgálása miatt bizalommal keresi fel az aradi és vidéke karácsonyi ajándékot vásárló közönség. Igen ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

Karácsonyi meglepetésül teljesen ingyen kap mindenki 12 darab új felvételű Enyveshát fényképet ha 4 koronáért vásárol **DÉCSI GÉZA** új könyv- és papirkereskedésében Forray-utca (Nádasdy-palota.)

Képes és meséskönyvek 20 fillértől kezdve. Karácsonyfadiszek és karácsonyi képeslapok legolcsóbb és legszebb választékban. **ENYVESHÁT MATT LEVELEZŐLAP 20 fill darbonként**

— Fedák így ír: Tisztelt doktor ur! M. kor abban a rendkívüli szerencsében részesültem, hogy az angol Felségek előtt énekelhettem, a Felséges asszony kérdésére, hogy mivel tüntetem el híres magyar szeplőimet, csak annyit feleltem: „Havasi Gyopár Crém” Felség! Gratulálok, mondta Ő kegyesen. Es ugyanezt mondom én Önnek. Fedák Sári. 5098

— Karácsonyi és újévi ünnepek közeledtével ajánljuk a fényképkedvelők szives figyelmébe modernül berendezett fényírdánkat, ahol minden kivitelű egyes és családi képeket a legizlésebben és leggyorsabban elkészítünk. Megrendelőink emlékül egy saját fényképükkel ellátott izléses fényképtartó naptárt kapnak ajándéku. Stojkovits és Békés Szabadság-tér 16. sz.

— Imakönyvek, emlékkönyvek stb. Kerpel Izsónál. 4871

— Karácsonyi és újévi levelezőlapon és üdvözlöletek Kerpelnél. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézet helyben és vidékre is. Elég vásárol egész könyvtárakat. 4871

TÁRKASÁGOK.

(A jövedelmező kutya.) A múltkor egyik kollégánk, aki úgy mellékesen autotaxi tulajdonos is, automobil kirándulást tett. Utközben találkozta egy puskával felfegyverkezett paraszttal, aki mellett egy kutya kódorgott. A soffór jóelőre túlkölt, de a kutya dühösen neki ugrott az autónar, amely keresztülhaladt rajta. Ilyesmi gyakran előfordul, de kollégánk, hogy még a káromkodást is elkerülje, leszállt az autóról s odament a puskás emberhez.

— Nagyon sajnálom, hogy elgávoltak a kutyát. Hajlandó vagyok érte kártérítést fizetni. Elég lesz 10 korona.

— Hát már huszat is adhatna az ur!

Kollégánk szó nélkül megadta a kért összeget. Ezzel a dolog rendben lett volna, azonban udvariaskodásból még megkérdezte:

— Vadászni akart menni ugye a kutyával?

— Nem a!

— Hát akkor minek a puszka?

— Hát tetszik tudni, a kutya már nagyon öreg és nyavalyas volt, hát ki akartam menni vele a határba, hogy — agyon löjjem!

(Intelligens altiszt.) Egy fehértemplomi önkéntes írt hozzánk panaszos levelet, hogy az altisztek a kiképzés alatt milyen kegyetlenül bánnak velük. Nemrégiben egy ügyvédjelölt önkéntest hordott le az őrmester ur:

— Maguk idejönnek cibliből, oszt azt hiszik, hogy mindent tudnak, pedig még járni sem tudnak. Az a ovikeres is, az a bamba arcu, az sem ért semmihez! Mi maga cibliben?

— Doktor jurisz vagyok!

— Már megint ilyen buta feleletet ad! Nem

NEUMANN M.

uri szabó

os. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Oszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.

Kívánatra ingyenes bérmentve.

2174

Uj üzlet! Uj üzlet!

Uj divatüzlet varrodával

egybekötve

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

Van szerencsénk a n.é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon szerzett bő ismeretségünk folytán egy divatárú üzletet női kosztüm és fehérnemű varrodával egybekötve nyitottunk. — Elvállalunk női kosztümök, pongyolák, bluzok, női fehérneműk, gyermekruhák gyors és pontos elkészítését. Nagy választék női angol kosztüm szövetekben. 5729

Maradék szövetek félárban.

Kiváló tisztelettel

Mészárik Testvérek.

URANIA

mezőfénykép színház.

(Ezerötvenedik és első szám, Szabaddeák-ter mellett.)
Ma csütörtök, 1911. december 14.

1. Csillagsugár szerelme. Dráma. — 2. Urhatnám szolgál. Humoros. — 3. Ügyetlen katona. Kaosgtató. — A feltaláló. Dráma. — 5. Pali ujcipője. Nevettető.

6. A nagyherceg szeretője.

Intimitások egy német hercegi udvarról. 2 felvonásban. Sláger kép. 1200 méter.

Előadások d. n. 1/8 órától kezdve este 11 óráig

Helyek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A bűnyek kéretnek a nézőtöredék kalap nélkül megjelenni.

As előadások tartama 2 óra.

As előadásra bármikor be lehet menni

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-terti új Lloyd-palotában

Magyar Tudományos Színház aradi színpada

Ma csütörtökön, 1911. december 14-én:

1. tengerfenék titkai. Látványosság. — 2. Egy eredeti buvóhely Kaosgtató.
3. Nordisk sorozat folytatása. A szerelem hatalma. Szenzációs dráma 3 felvonásban. Sláger kép.
4. Az olasz hadiflotta. Látványosság.

Az előadások kezdete délután 1/8 órától folytatódagosan 11-ig tartanak.

Helyek: Pályakétszázalékos I. kor. Zártkörű I. kor. I. hely 90 fill., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél

Saját zenekar.

NYILTÉR.*

Stein Zeiga a saját, valamint gyermekei: Liozi és Józsi és az elhunyt testvérei Dezső, Ilka és Emma, továbbá az összes rokonok és jó barátok nevében mély szomorúsággal tudatja felejthetetlen nejknek, a legjobb anyja és testvérenek

GIZÁNAK,

élte 36 ik és boldog házasságának 18-ik évében történt elhunytát.

A drága halott földi tetemei f. hó 14-én, csütörtökön délután 2 órakor fognek Eötvös-utca 9. szám alatti lakásból az aradi izraelita sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. 6038

Aldás és béke poraira!

Aradon. 1911. december 13-án.

ast kérdeztem, hogy mi a neve, hanem, hogy mi a foglalkozása.

(Nebéz kérdés) Van itt Aradon egy (?) ur, kinek szellemi képességei nem valami tulságos nagyok. A korzón sétálás közben egyik ismerőse dióhéjban összefoglalva elmondotta neki élete történetét.

— Én tulajdonképen — mondotta — nem vagyok aradi. Budapesten születtem, de iskolába Aradon jártam.

Ezután dióhéjban két óra hosszat elmondotta tovább életének legérdekesebb epizódjait. Végre ennek is vége volt, de a mi emberünk még mindig nem szólt egy szót sem. A társa végre megszólította:

— Mondja kérem, miért nem szól maga egy szót sem?

— Gondolkozom! — volt a rövid válasz.

— Ugy? Hát azt is szokott? Hát aztán min gondolkozik?

— Az előbb azt mondotta, hogy Budapesten született és Aradon járt iskolába?

— Na igen, és...?

— Hát most azon gondolkozom, hogy tudott mindennap ilyen nagy utat megtenni?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. L. Leghelyesebb, ha direkt Szekszárdra ír. Ast csak ott tudják megmondani.
X. Majd megüzenjük.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árlisták közzététele.

Budapest, december 13

Készáru.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat korlátozt, vételkedv gyenge, 15 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

Határkód.

Déli 2 órai
szállítás szállítás

Buza 1912. áprillist. 11.71 - 11.72 11.71-11.72
Rozs 1912. áprillista 10.26-10.27 10.24-10.25
Tengeri 1912. májusi 8.40-8.41 8.39-8.40
Zab 1912. áprillista 9.65-9.66 9.64-9.65

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

December 13

Magyar aranyáradek 4% ... 110.60
Magyar koronajáradek 4% ... 90.45
Magyar koronajáradek 3 1/2% ... 78.75
Magy. földterhm. kötvény 4% ... 91.—
Horvát-szlavon földterhm. kötvény ... 92.50

Magyar nyeresémsorsjegy kölesön ...	215.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölesön ...	149.—
Osztrák járadek papírban ...	91.25
Osztrák járadek ezüstbe ...	94.75
Osztrák járadek aranyban ...	115.—
Osztrák koronajáradek 4% ...	91.25
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	160.—
Osztrák-magyar bankrészevény ...	19.96
Magyar hitelbank-részevény ...	851.75
Osztrák hitelintézeti részevény ...	650.75
Osztr.-magy. állanvasuti részevény ...	728.50
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.10
Német birodalmi márka ...	117.75
London vista ...	240.85
Páris vista ...	95.42 1/2
20 márkás arany ...	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat

tevényecsarnokának hivatalos árjegyzése.

Tévirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.70-10.80
77	10.80-10.90
76	11.00-11.05
79	11.10-11.15

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.65-10.70
Rozs	9.90-9.40
Arpa	8.60-8.70
Zab	8.70-8.80
Tengeri	7.60-7.70

Kőbányai sertésplao.

Dec. 13

December 12 Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 146-148 fillér. Fialat közép (páronként 251-820 kilogrammig terjedő súlyban) 154-156 fillér. Közép (páronként 240-280 kgr.) 156-160 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi december hó 10. napján volt készlet 21219 drb. — 1911. december hó 11-én felhajtattott 245 drb. — 1911. december 11-én visszálhattott 189 drb. — 1911. dec. 12. napjára maradt készletben 21275 drb.

A hízzott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1911. december hó 14-én

C) bérlet

C) bérlet

A kis gróf.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Martos Ferenc. Zenéjét szerelte: Dr. Rényi Aladar. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Agárdy Guido	Gyöző A.	Zapolya	Polgár S.
László. fia	Huszár K.	Itatós	Kuicsár L.
Howard	Neogrady D.	Egressy	Csáky F.
Miss Carter	Várnaine.	Kállai	Vas Jenő.
Rózsa	Dióssy Nusl.	Mimi	Nógrádi M.
Ceibrákné	Benkóné.	Dr. Hennery	Cseh F.

Kezdete este 1/8 órakor.

SALAMANDER cipők elárusítása.

Oriási választék valódi amerikai VADASZ-CZIPŐKBEN.

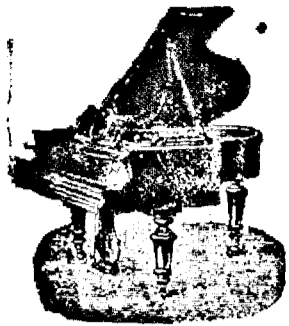
A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER„ gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER“ cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. Luxus kivétel 20 . 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőárúháza.

1916

Tessék-a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

Faix Jacques

zongoraterme és készítési műhelye
Arad, Batthyány-utca 35.

Állandó raktár: Förster, Dörr, Rösler, Hamburger, Rud. Stélzhammer, Lyra stb. elsőrendű gyárosok kitűnő új modelljeiből, ugy-szintén saját gyártmányu **zongorák** nagy vá-lasztékban. Javítások, hangolások szakszerű pontos kivitelben. Zongora kölcsön jutányos árért.

LEGOLCSŐBB ÉKSZERES ÓRA VASÁR

FARKAS STREICHER CÉGNEL

ARAD TÖKÖLY TÉR 1

EGY ARANY NYAKLANCZ
MARIA AMULETTEL EGYÜTT
10 GR SÚLYBAN
21 KORONA

EGY DUPLAFEDELŰ
EZÜST NŐ-ÓRA 10
KORONA STB STB

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt szálloda épület.

Telefon szám 100.

Konverzionális jelzálog sorsjegyek.

Huzás már f. hó 27-én.

Főnyeremény: **egy millió korona.** Igérvény ára 12 kor.

Eladjuk e sorsjegyeket szorosán a napi árfolyamon 175 koronáért, készpénzfizetés vagy letétiv ellenében, mely utóbbi esetben 35 korona lefizetendő a hátralékos vételár mérsékelt kamat megtérítése ellenében, tetszés szerinti részletekben törleszthető.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyó-számlára. A legnagyobb kényelmet nyújtja a közönségnek, amennyiben a hivatalos órák alatt d. e. 9-12, d. u. 1/2 3-1/2 7-ig áll rendelkezésére.

Vesz és elad értékpapírokat, sorsjegyeket, érc- és idegen pénzeket. Elfogad tőzsdei megbízásokat.

Előlegeket nyújt értékpapírokra.

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárutató helye. — Az általunk eladott 12698. sz. osztálysorsjegy 600,000 koronát nyert.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete.

Alaptőke és tartalékalapok 7.000.000 koronán felül.

A legelegánsabb női felöltők
csak

GYÖRGY
MENYHÉRT
ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel,
az összes raktáron levő áruk a mai nap-
tól mérsékelt áron lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Pályázati hirdetmény.

Az aradmegyei közkórháznál a mosásnak vállalati uton
történő biztosítására pályázatot hirdetek.

A mosás kézi erővel történik és a következő ág és ruha-
neműekre vonatkozik: ing, lepedő, szalmazsák, takaró pokróc,
téli és nyári köntösök, darab számra és egyéb apró ruhadarabok
átalány mellett.

A mosáshoz szükséges minden helységet edényeket, mosó-
szert és tüzelő anyagot a kórház szolgáltatja, elegendően a vál-
lalkozó tartozik a mosást, szállítást, mangorlást és hajtogatást
saját munkájával végezni.

Pályázók felhivatnak ajánlatukat 1 kor. bélyeggel ellátva,
zárt borítékban az egységárak pontos megjelölésével, az arad-
megyei közkórház igazgatóságához közvetlenül, vagy postán
f. evi december hó 20 ig beadni.

A vállalat szerződésileg biztosított és tartozik vállalkozó
600 korona értéknek megfelelő biztosítékot letétbe helyezni.

6020

Kórházi igazgatóság.

Karácsonyra!

Pompás

karácsonyfa
díszek.

Gyönyörű

levélpapírok
és alkalmi tárgyak.

Remek szép

imakönyvek.

Képes

könyvek.

Mesés

könyvek.

a legújabb

Ifjúsági iratok

és karácsonyi levelező-la-
pok jutányosan szerezhete-
ők be

Pichler Sándor,

könyv- és papírereskedé-
sében Arad, Szabadság-t. l.

Telefon 308.

5947

Végladás

ból

megmaradt

Gyermekjáté-
kok, konyha-
berendezési
és egyéb al-
kalmi aján-
dék-tárgyak.

Minden elfogad-
ható árban
kaphatók.

5791

K O H N

JÓZSEF

ARAD,

Batthyány-utca 32. sz

Telefon szám 333.

Fürdőszobaberendezés,
órádos munkák és víz-
vezeték javítások azon-
nal eszközölni.

Ezen rovatban minden szöveg-
eseri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh-nt 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztője: „ 257. sz.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elfér — avagy levélbélyegekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor külsendő. Levélbeli megkötéseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbeli megkötendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közírásban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTEK FEL.

LEVELEZÉS.

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly“
szőkefinomító kitűnő hatásáról. Egy
üveg ára 1 korona. Hánzu Nestor,
Vöröskereszt Drogeria. 3621

X. Y. Z.

Virágos mezőket — Amint befu-
tottam, — Lehet, hogy útközben
— Bogáncscsá változtam, — De
na igaz, — úgy van — akkor is,
— Ti vagytok az oka — annak is.
Vadvirág. 6037

Valódi

francia és angol illatszerek, hölgy-
porok és más kosmetikai cikkek,
a legdivatosabb hajtűk, oldalfésűk,
hajbetétek és kefeáruk Hegedüs
Gyula kefe-, pipere- és illatszer-
kereskedésében. 5451

Kár

az utért, vétek az időért. Pali. 5356

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-3829

No

5855

hányjon borsót a falra, én megyek
jobbra, Ön menjen balra. Cucus.

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a leg-
jobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor.
50 fill. Egyedárusítás Aradon:
Hánzu Nestor, Vöröskereszt Dro-
geria. 3621

OKTATÁS.

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin fogcrémje. I-3828

Egy szerény igényű

tanítónőt keresek két polgárista
leányom mellé. Cim a kiadóhiva-
talan. 6035

Ha peccátes a ruhája

csak a „Purinált“ használja. Vojtek
és Weisz-tól I-3829

KIADÓ LAKÁS.

Teljesen modern

1—7 szobás irodának is alkalmas
lakások, raktár és műhelynek
alkalmas pinceszék, az Erzsébet
királyné-körut 25. szám alatt (az
igazságügyi palota mellett) épült
új házban. Május 1-re kiadók. Fel-
világosítás nyerhető, József főher-
czeg-ut 18 szám alatt a házmes-
ternél. 5801

Kétszobás utcai lakás

hozzátartozókkal február 1-ére ki-
adó. Ugyanott kétszárnyas, vas-
páncélos nagy kapu eladó. Bőveb-
bet Zrínyi-utca 3. Friedmann. 5488

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezhető
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
reivel. I-3892

KÖLÖNFÉLE.

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecetesedés, virágzás és min-
dennemű borbetegségek ellen. Voj-
tek és Weisz. I-3828

INGATLAN.

Új ház eladó,

némi teherrel, a Boros Beni térhez
közelfekvő Edelspacher-utcában,
13 évig adómentes, 315 □ öl, 3
lakással, szálló- és gyümölcsös
kerttel, ára 27 ezer korona. Cim
a kiadóhivatalban. 6018

Demeter-utca 7a.

ujjonnan épült ház könnyű feltéte-
lek mellett eladó. 6034

Eladó ház.

Mosóczy-telepen, Baross Gábor u.
4. sz. alatti, a főut mentén, kitűnő
helyen fekvő ház, mely áll lakás-
ból nagy műhelyből, tágas szinből,
szép telekkel, előnyös feltételek
mellett eladó. A feltételek megtud-
hatók dr. Kell József ügyvédi iro-
dájában. 5966

Kopott parket

tűkörülyes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pastájával dörzsöl-
fel. I-3882

ALKALMAZÁST NYER.

Egy szerényebb

igényű nő, ki a háztartás vezetésé-
ben jártas alkalmazást nyerhet.
Czim a kiadóhivatalban. 4193

Irodai teendőkhöz járatos,

magyar-német nyelven gyors- és
gépiró kisasszony rögtön vagy
későbbi belépésre kerestetik. Szi-
ves ajánlatok az eddigi működés
megjelölésével a kiadóhivatalba
„L. L. 21“ jel alatt kéretik. 5989

Perfect gyorsíró,

aki a magyar és német nyelvet
bírja, irodámban alkalmazást nyer-
het. Előnyben részesülnek, kik gép-
írást is tudnak. Dr. Mittler Izidor,
ügyvéd. 6036

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Értéktétel:

Van szerencsénk a jótékonycélu
asztaltársaságok igen tisztelt veze-
tőségét értesíteni, hogy szegény
gyermekeknek karácsonyi ajándé-
kul szánt cipőket a legolcsóbb ár-
ban számítjuk. Pártoljuk a helyi
ipart! Aradi Cipészek Termelő Szö-
vetkezete, mint az Országos Központi
Hitelszövetkezet tagja. 3451

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv-
és papír kereskedésében Arad,
Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz.
2551

Új női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyel-
mét felhívom Arad, Forray-utca,
gr. Hunyady-palotában megnyílt
és modernül berendezett női kalap
divattermemre, ahol legelegánsabb
őszli és téli bécsi és párizsi modell
kalapok dus választékban legol-
csóbb árakban kaphatók. Kitűnő
tisztelettel Havas Gizella. 4931

Cocus lábtörölők,

cocus szőnyeg, fürdő gyékények és
más háztartási cikkek nagy választékban és legolcsóbban Hegedüs
Gyula üzletében, Arad, Andrásy-
tér 15. 5451

Minden ragyog,
ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisz-tól. I-3826

Képkeretekből 4301

legnagyobb választék, legjutányo-
sabban lesznek elkészítve Fischer
Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmü-
áru kereskedésében. Telefon 568.
Üvegezést is vállal.

Czipő occasio

leszállított árakkal Klein József
czipőüzletében Petőfi-utca. Város,
és megyei telefon 826. szám. —
Ugyanott a műhely részére egy
tanuló felvétetik. 3725

Egy jókarban lévő 6022

fafűrészelő gép, keveset használt,
más vállalat miatt, azonnal eladó.
Megtekinthető Szél-utca 1. b. sz.

Hizott sertés,

2 darab, 1 éves, jól kifejlődött,
eladó. Megtekinthető S. Választó-
utca 21. szám alatt. 6032

Allig használt.

teljesen jókarban lévő John-féle
mosógép facsaróval olcsón eladó.
Megtekinthető Hammer Zsigmond
lakatosnál, Boros Beni-tér. 5937

Heti munkáslapok, és köny- vecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászon-
kötésben, javított új, célszerű vo-
nalozással 1 koronáért, puha vá-
szonkötésben 60 fillért kapha-
tók Ingusz I. és Fia könyv- és
papírkereskedésében, Andrásy-tér
16. Telefon 517. 555

Karácsonyi és újévi

szükségletek, névjegyeket, irodai
cikkek, dísz levélpapír 40 f-től,
1000 féle szemképráztató kara-
csonyfadíszek, csodagyertyák, tár-
sasjátékok, bélyeg, fénykép- és
levelező lap albumok imakönyvek-
fatárgyak festésre, mesés és képes-
könyvek legolcsóbban beszerezhe-
tők. Krausz Paulin könyv- és pa-
pírkereskedésében, színházépület. 4817

Eladó

különböző használt, de jókarban
levő butordarabok Batthyány-utca
31. Értekezhetni a házmesternél
d. e. 10—12-ig, d. u. 2—4-ig. 6024

Patkány Conlect.

Új patkány- és egérintőszert hus-
ból előállítva. Biztos hatású és
veszélytelen más állatokra. Hánzu
Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621

A legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékok
megérkeztek: 6021

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Valódi fajták és borostyán külön-
legességek a legnagyobb választék-
ban kaphatók. Vidéki megrende-
lések gyorsan és pontosan eszkö-
zöltenek. Alapítattott: 1869.

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára
Weitzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb
árakon. — Raktáron tartok 50 da-
rab használt kerékpárt 50 koroná-
tól feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakaszerőjavító-műhely.

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epenhajtót,

mely a legkínzóbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító házszer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utastással 40 fillér.
12 üveg franco K 480. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 6075

ARAD, BOROS BENI TÉR.

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Alzói Péter-utca 2. (Hársfű)

Legalkalmasabb

5929.

tükörök és dísz tárgyak a legolcsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben, kitűnő tisztelettel

karácsonyi és újévi ajándékoknak ÖZV. Sütő Józsefné

ajánlom dusan felszerelt üzletemben ugymint: üveg és étkező, kávé, tea, mecca készletek, lámpák, alpaca és china ezüst tárgyak, modern képkeretek,

ARAD, Forray-utca 26. sz.

Városlát és megyei telefon 478. száma.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Eladó

igen jó forgalmu kézmű és divatáru üzlet, Aradmegye legforgalmasabb, legnagyobb környékkel és megye szerte híres piacokkal bíró helyén, visszavonulás miatt. Cim a kiadó-hivatalban. 5781

Makón,

az Acsev. állomással szemben egy jóforgalmu szálloda és vendéglő, mely áll 2 ivóterem, 4 vendégszoba, kerthelyiség, pavillon és tekepályából villanyvilágítással felszerelve. Évi 18-20 ezer korona forgalommal, házzal és berendezéssel együtt kedvező feltételek mellett nyugalombavonulás miatt eladó. A ház az 1918. évig adómentes. Értekezni lehet a „Vaspálya szálloda“ tulajdonosával, Makó, Állomás-tér 18. sz. 6038

A drezdai egészségügyi kiállításon megjelentek meggyőződtek arról, hogy az egészség megóvása céljából elsősorban az ivóvizet kell megfigyelni. Aki egészségét szereti, az ne igyék mást, mint a kitűnő gyógyhatású

gyógyi gyógy-és borvizet.

Főelárusító:

KARDOS MIKLÓS

Ásványvizkereskedő.

Arad, Deák Ferenc-u. 36.

Telefonszám 647.

A vizet kiváratra házhoz és vidékre is szállítja.

710—1911. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1911. évi 18560. számú végzése következtében dr. Ardelean Cornél ügyvéd által képviselt Viktoria takarékpénz ár javára 193 K. s jár. erejéig 1911. évi november hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsi, takarmány, vetőgép stb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kistenyői kir. járásbíró 1911. évi V. 888/2. sz. végzése folytán 193 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi június hó 24. napától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig

összesen 111 kor. 27 fillérben bírólalag már megállapított költségek erejéig, Talpason leendő megtartására 1911. évi december hó 27. napjának d. e. 12 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Kistenyőn, 1911. évi december hó 12. napján.

Balassa,

kir. bír. végrehajtó.

6027

Uj ablaktisztítási és parketta-beeresztési vállalkozó,

aki Lovas Károly aradi ablaktisztítási és parketta-beeresztési vállalkozónál volt alkalmazva. — Elvállalok parkettás lakás és üzleti ablakok tisztítását és tűzifa-felszállítást havi fizetés mellett.

Tisztelettel 5528

Buha Flórián

Arad, Attila-tér 2. sz.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szolgáltatással 8964

Molnár Antal

épület és műbutorasztalos
Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvételt.

Ajánlok legjutányosabb árat mellett: 5870

Női táskát, pénz- és szivartárcákat, zseb-, konyha- és vágókéseket, borotváló szereket, evőeszközöket, ollókat, pipákat és pipaszárazakat és szipkákat. — Kefe, fésű és játékárut. — Mérővesszők, művirágcsokok és dísznövényeket. — Karácsonyfáriszket, díszműáru t, stb. Szives pártfogást kér tisztelettel

Freimann Ede

Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz.

6040

A Forray-utcában

Nagy karácsonyi occasio-árusítás.

Jankovits György

divatüzletében felülmul minden eddigi ajánlatot. — Leszállított árak. — Szövetek, Flanellek, Barchettek, Zefyrok, Cretonok, Tenissek, Télikendők, Szörme-gallérok, Karmantyuk, Cheinillia-kendők és Echarpok. — Maradékok félárban

Nagy karácsonyi occasio-árusítás.

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készilek pongyola, has és halcsont nélküli fűzőket a legujabb módszerrel. Elfogadom fűzők tisztítását és alakítását.

Ernyőkülönlegességek dus választékban. Ernyőjavításokat ugyszintén áthuzatokat olcsón és pontosan eszközlök. 6646

VARGA D. DANI

füző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrassy-tér 20.

Telefon 808.

Tájékoztató

Arad legnagyobb

karácsonyi tárlatáról.

FISCHER Nagyáruházában

Szabadság-tér 12. szám. (A vaskapu épületében.)

Kétségteljes tény, hogy Fischer Simon Nagyáruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek tul.

Fischer karácsonyi tárlatán a legexclusivabb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műpar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű egy koronás osztály Fischer Simon Nagyáruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Karácsonyfa-csengő angyalokkal önműködő
Cengetyű kocsi
Bohócos állat
Báránka valódi gyapjuval
Tűzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fényezett lé
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festék doboz
Képes kockajáték
Vonat
Nagy faépítő-szekrény
Laterna-magica
Ólomkatonák
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek hegedű
Huzó harmonika

Legnagyobb fémtrombita
Gyermek dob
Nickel trombita
Gyermek zongora
Szájmuzsika nickelből
Celuloid-kürt domborművel
Karikalövő pisztoly
Baba ágy
Gyermek puska
Gyermek kard
Huszár csakó
Óthangu trombita
Öltözött babák
Gummi babák
Bádóg játék csoport
Valódi francia bábó
Törhetetlen katonák dobozban
Mosdó készlet
Teljes konyha berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán szerviz
Baba konyha
Baba butorok
Diszes tűzhely
Hinta fiucska
Nagy számológép

Harang és kalapács
Sakkfigurák
Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny játék
Dominó játék kőből
Önműködő gőzös
Képes könyv
Seprő készlet
Uzsonna szelence
Lombfűrész készlet
Zenélő doboz
Finom gyermek csörgő
Öntöző kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Bőrostorok
Kávédaráló
Játék kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba diván
Vizben uszó állatok
Mángorló gép
Fa kredenc

Ékszer tartó csiszolt üvegből
Levelező-lap album
Diszes tükrök
Elegáns tentatartók
Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunkakosár
Faldiszek
Tűtartó gyümölcs formába
Fa és fémkeretek
Bőr kézi táska
Legfinomabb bőr erszények
Levélpapír dobozban
Email tálcák
Email gyufatartó szivarvágóval
Nickel gyertyatartó gyufatartóval
Majolika gyertyatartó bronccsal
Színes és fehér kancsó
Üveg és nickel cukortartó
Porcukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Legyező
s ezer meg ezer itt kűtűn
fől nem sorolható tárgyak.